

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової
палати від 31.01.2017 № 3-3

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок

Київ 2017

ЗМІСТ

Преамбула	3
Вступ.....	5
1. Нормативно-правове забезпечення використання коштів державного бюджету на забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	6
2. Оцінка організації використання коштів державного бюджету на забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	14
3. Фінансове забезпечення здійснення видатків за КПКВК 2505140 на забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	21
4. Результати аудиту використання коштів державного бюджету за КПКВК 2505140 для забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	32
Висновки	37
Пропозиції.....	43
Додатки.....	45

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту:

Закон України «Про Рахункову палату» (статті 4, 7).

План роботи Рахункової палати на I квартал 2017 року.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ і надання оцінки щодо законності, своєчасності та повноти управлінських рішень, продуктивності, результативності, економності використання коштів державного бюджету, призначених на забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок (далі – учасники АТО).

Предмет аудиту:

- кошти загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2505140 «Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок» у 2015–2016 роках; розрахунки та обґрунтування потреби у коштах за КПКВК 2505140, бюджетні запити, паспорти бюджетної програми на 2015–2016 роки, річний та помісячний розпис асигнувань загального фонду державного бюджету, зведені кошториси та плани асигнувань загального фонду, індивідуальні кошториси розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та зміни до них, розподіли бюджетних асигнувань та інші планові документи з питань аудиту, звіт про виконання паспорта за 2015 рік та оперативні дані за 2016 рік; розподіл бюджетних коштів між регіонами в розрізі обласних державних адміністрацій (далі – ОДА) та Київської міської держадміністрацій;

- кошти спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 2505140 та інших джерел, не заборонених законодавством, що спрямовуються на співфінансування придбання житла;

- управлінські рішення Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики), Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Служба АТО), структурних підрозділів ОДА, Київської міської держадміністрації, виконавчих органів районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад з питань організації планування, управління та використання коштів державного бюджету, призначених на забезпечення житлом учасників АТО;

- нормативно-правові, розпорядчі та адміністративні акти, що регламентують питання аудиту;

- інформація про чисельність учасників АТО, які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов, за зареєстрованим місцем проживання, та членів сімей учасників АТО у разі їх смерті, за якими згідно з законодавством зберігається право подальшого перебування на такому обліку; щоквартальні звіти та зведені звіти за регіонами про надання житла учасникам АТО за 2015–2016 роки;

- документи, що надаються учасниками АТО та членами їх сімей для постановки на облік громадян, що потребують поліпшення житлових умов, за зареєстрованим місцем проживання;

- документи щодо здійснення процедур закупівель житла, договори на його придбання, рахунки, акти приймання-передачі житла, дані бюджетної, фінансової, статистичної, оперативної звітності, бухгалтерських та інших документів щодо використання коштів державного бюджету за КПКВК 2505140 за 2015–2016 роки;

- відомості Єдиного реєстру учасників АТО з цих питань; Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, щодо учасників АТО, які перебувають на квартирному обліку для отримання житла.

Об'єкти аудиту: Служба АТО – відповідальний виконавець бюджетної програми за КПКВК 2505140; департамент будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент); департамент соціального захисту населення Київської ОДА; департамент соціального захисту населення Львівської ОДА; департамент цивільного захисту Вінницької ОДА; департамент архітектури та розвитку містобудування Львівської ОДА; департамент житлового господарства та інфраструктури Львівської міської ради, виконавчий комітет Барської міської ради.

За результатами аудиту складено 7 актів.

Запити надсилалися до Мінсоцполітики як головного розпорядника бюджетних коштів за КПКВК 2505140 та Міністерства фінансів України (далі – Мінфін) як головного органу в системі центральних органів виконавчої влади, що формує та реалізує державну фінансову і бюджетну політику.

Критерії, які використовувалися у ході аудиту щодо оцінки:

- законності, своєчасності і повноти управлінських рішень з використання коштів державного бюджету: дотримання об'єктами аудиту законодавства у процесі виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140; законність, своєчасність, обґрунтованість і повнота прийняття об'єктами аудиту управлінських рішень при плануванні, розподілі, спрямуванні та використанні коштів за КПКВК 2505140 у 2015–2016 роках на цю мету; дотримання законності та ефективності при здійсненні закупівель за державні кошти; своєчасність і повнота забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом; рівень наповнення Єдиного реєстру учасників АТО; стан внутрішнього контролю;

- продуктивності використання коштів за КПКВК 2505140: рівень забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом за рахунок спрямованих на цю мету бюджетних коштів за КПКВК 2505140; співвідношення між обсягами видатків на цю мету та фактичною кількістю придбаного житла;

- результативності: чисельність учасників АТО та членів їх сімей, забезпечених житлом, у співвідношенні із загальною чисельністю осіб цієї категорії, які потребують поліпшення житлових умов; фактична кількість

житла, придбаного за рахунок бюджетних коштів, співвідношення житла, придбаного у забудовників та на вторинному ринку; стан досягнення мети бюджетної програми та виконання результативних показників, визначених її паспортами на 2015–2016 роки;

- *економності*: обґрунтованість бюджетних призначень за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки; співвідношення вартості 1 кв. м загальної площі житла на первинному та вторинному ринках; співвідношення вартості 1 кв. м загальної площі житла, що склалася на ринку, та фактичної вартості придбаного житла.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: часові – 2015–2016 роки; географічні – місто Київ – за місцем розташування Служби АТО; міста Київ, Вінниця, Львів та м. Бар Вінницької області – за місцем розташування розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, адміністративних, розпорядчих актів і документів, що регулюють порядок забезпечення житлом учасників АТО, показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки, звіту про виконання паспорта бюджетної програми за 2015 рік та оперативних даних за 2016 рік, обґрунтованості планування розпорядниками коштів нижчого рівня видатків за КПКВК 2505140 на забезпечення житлом учасників АТО; перевірка дотримання розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та виконавчими органами за КПКВК 2505140 законності та ефективності здійснення процедур закупівель житла для учасників АТО та членів їх сімей; оцінка виконання договорів на придбання житла; перевірка дотримання законності та своєчасності надання житла учасникам АТО та членам їх сімей; аналіз показників бюджетної, фінансової, статистичної та адміністративної звітності з питань аудиту, документів первинного бухгалтерського обліку, здійснених витрат і досягнутих результатів; отримання письмових та усних пояснень посадових осіб об'єктів аудиту; опрацювання матеріалів ЗМІ, Інтернет-видань.

ВСТУП

За понад два роки ведення АТО чисельність осіб, які брали безпосередню участь та/або забезпечували її проведення, значно збільшилася. Так, за даними Служби АТО, станом на **01.12.2016** в Україні **присвоєно статус учасника бойових дій 273670** особам, з них: у 2014 році – **8295**, у 2015 році – **156060**, за 11 місяців 2016 року – **109315 особам**.

Починаючи з 2015 року Законом України від 28.12.2014 № 80 «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (далі – Закон № 80) **запроваджено сім нових бюджетних програм, спрямованих на соціальний захист учасників АТО**, серед яких бюджетна програма за **КПКВК 2505140 «Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок»**.

У 2015–2016 роках для забезпечення цієї бюджетної програми передбачено щорічно по **63,9** млн гривень. **Ефективність використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, є актуальною проблемою, яка вивчалася у ході цього аудиту.**

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ УЧАСНИКІВ АТО, ЯКІ ВТРАТИЛИ ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ НИЖНІХ КІНЦІВОК

Стаття 47 Конституції України гарантує громадянам право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.

Законом України від 22.10.93 № 3551 «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», зі змінами (далі – Закон № 3551), **учасників АТО віднесено до ветеранів війни** та поширено низку **пільг** на цю категорію громадян, зокрема, з **надання їм права** на отримання **безоплатного житла**.

Правовий статус ветеранів війни, до яких згідно з статтею 4 Закону № 3551 відносяться учасники бойових дій (далі – УБД), інваліди війни, учасники війни, **норми** якого, зокрема, поширено з:

- **10.07.2014** Законом України від 19.06.2014 № 1538 «Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» **на сім'ї** осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, **які загинули або померли** внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час участі в АТО, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, і **віднесено до осіб**, на яких **поширюється чинність Закону** (абзац четвертий пункту 1 статті 10);

- **19.07.2014** Законом України від 01.07.2014 № 1547 «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» **на військовослужбовців** (резервістів, військовозобов'язаних) та **працівників** Збройних Сил України, Національної гвардії України, СБУ, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО, а також працівників підприємств, установ,

організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення, і **віднесено до УБД** (пункт 19 статті 6);

- **19.06.2015** Законом України від 07.04.2015 № 291 «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» статус ветеранів **на всіх осіб, які брали безпосередню участь в АТО**, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення та членів сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення, та **віднесено їх залежно від категорії** до:

- ✓ УБД¹ (пункти 19, 20 статті 6);
- ✓ інвалідів війни (пункти 11–14 статті 7);
- ✓ учасників війни (пункт 13 статті 9)²;
- ✓ осіб, на яких поширюється чинність Закону (абзаци п'ятий–восьмий пункту 1 статті 10).

Порядок ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції затверджений наказом Мінсоцполітики від 06.02.2015 № 114 (далі – Порядок ведення Єдиного реєстру учасників АТО).

Право на безоплатне забезпечення житлом згідно з Законом № 3551 надано:

- **інвалідам війни**, які потребують поліпшення житлових умов, **позачергово, протягом двох років** з дня взяття на квартирний облік (абзац перший пункту 18 частини першої статті 13);

- **УБД – першочергово**, а особи з числа УБД, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби – **протягом двох років** з дня взяття на квартирний облік (пункт 14 частини першої статті 12);

- **учасникам війни – першочергово** (пункт 13 частини першої статті 14);

- **членам сімей загиблих учасників АТО – позачергово, протягом двох років** з дня взяття на квартирний облік (абзац перший пункту 15 частини першої статті 15).

Джерелами фінансового забезпечення пільг, передбачених Законом № 3551, зокрема, статтями 12–14, як слідує із статті 17 цього Закону та пункту 26 Прикінцевих та перехідних положень розділу VI Бюджетного кодексу України, є **кошти державного та місцевих бюджетів у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України**, виходячи з їх наявних **фінансових ресурсів**.

¹ Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 413.

² Працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення АТО, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення, у порядку, встановленому законодавством.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від **17.06.2015 № 407** (далі – Порядок № 407).

Невиконання Кабінетом Міністрів України майже півроку частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України³ та близько трьох місяців підпункту 11 статті 1 Указу Президента України від 18.03.2015 № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції» щодо своєчасного затвердження порядку використання коштів за вперше запровадженою бюджетною програмою за КПКВК 2505140 відстрочило початок її реалізації, негативно вплинуло на організацію роботи органів, причетних до її виконання, ефективність використання бюджетних коштів і реалізацію прав учасників АТО на отримання житла.

Разом з тим **відсутність єдиної державної цільової програми⁴** з питань соціального захисту учасників АТО призвела, зокрема, до закріплення у 2015–2016 роках за Мінсоцполітики двох бюджетних програм щодо забезпечення житлом учасників АТО та членів їх сімей за КПКВК 2505140 (Порядок № 407) і за КПКВК 2511120 «Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I–II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції та потребують поліпшення житлових умов» (постанови Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 № 348 і від 17.09.2016 № 719).

Слід зазначити, що змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 12.07.2016 № 754 до Плану діяльності цього міністерства на 2016 рік, передбачено розроблення та подання у липні 2016 року на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта щодо схвалення Концепції Державної цільової програми з медичної, соціальної та психологічної реабілітації та адаптації учасників антитерористичної операції на період до 2020 року (пункт 8.3.9), який Мінсоцполітики розроблено, проте на дату підготовки Звіту не прийнято.

Зазначене **спричинило**, як встановлено аудитом, **складності в організації роботи** з реалізації цих бюджетних програм розпорядниками коштів нижчого рівня, якими в обох випадках виступали ОДА та Київська міська держадміністрація (їх структурні підрозділи).

Натомість Кабінет Міністрів України розпорядженням від 31.03.2015 № 359-р **затвердив План заходів** щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції,

³ У термін протягом 30 днів з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України.

⁴ Метою яких згідно з статтею 2 Закону України від 18.03.2004 № 1621 «Про державні цільові програми», зокрема, є забезпечення концентрації фінансових, матеріально-технічних, інших ресурсів та координація діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади.

одним із заходів якого (пункт 32) передбачено виконання Мінсоцполітики, Службою АТО, Мінфіном, Міноборони, МОЗ, МВС, СБУ, ОДА та Київською міською державною адміністрацією **програми забезпечення житлом учасників АТО та членів їх сімей** відповідно до законодавства. Проте цей пункт плану заходів не деталізований по жодному з критеріїв.

Таке дублювання усунуено у Законі України від 21.12.2016 № 1801 «Про Державний бюджет України на 2017 рік», згідно з яким ці дві бюджетні програми **об'єднано в одну за КПКВК 2511120** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5–8 пункту 1 статті 10, а також для осіб з інвалідністю I–II групи, визначених абзацами 11–14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», і **осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок**, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, та потребують поліпшення житлових умов».

Право на забезпечення житлом згідно з пунктом 3 Порядку № 407 мають **учасники АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та перебувають на обліку** громадян, що потребують поліпшення житлових умов, **за зареєстрованим місцем проживання**, а в разі смерті означених осіб – **члени їх сімей**, за якими згідно із законодавством зберігається право подальшого перебування на обліку.

Надання житла учасникам АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, згідно з пунктом 11 Порядку № 407 здійснюється **відповідно до законодавства**. Питання **обліку, розподілу і надання житлових приміщень** на сьогодні врегульовано Житловим кодексом Української РСР від 30.06.1983 № 5464, зі змінами та доповненнями (далі – Житловий кодекс), Правилами обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затвердженими постановою Ради Міністрів УРСР та Укрпрофради від 11.12.1984 № 470 (далі – Правила). **Громадяни, які потребують поліпшення житлових умов**, беруться на **облік** для одержання жилих приміщень у будинках державного і громадського житлового фонду та **вносяться до Єдиного державного реєстру** громадян, які потребують поліпшення житлових умов. **Порядок ведення Єдиного державного реєстру** громадян, які потребують поліпшення житлових умов, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 238 (далі – Порядок № 238).

Відповідно до пункту 11 Порядку № 407 надане учасникам АТО **житло повинно відповідати вимогам законодавства** стосовно доступності для осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, нормам статті 50⁵

⁵ Жиле приміщення, що надається громадянам для проживання, має бути благоустроєним стосовно до умов даного населеного пункту, а відповідним категоріям інвалідів і хворих на їх прохання жилі приміщення надаються на нижніх поверхах або в будинках з ліфтами.

Житлового кодексу, Закону України від 21.03.1991 № 875 «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» і бути **благоустроєним**.

Аналіз законодавства, що врегульовує питання забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, **засвідчив існування окремих правових прогалів та недоліків**, а саме:

✓ Порядок № 407 не визначає поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок», що ускладнило процедуру **віднесення учасників АТО** з порушеннями функцій нижніх кінцівок до осіб, на які поширюється його дія, і створило **нерівні умови** для забезпечення окремих з них житлом.

Згідно з роз'ясненнями Мінсоцполітики⁶ та Служби АТО⁷ **право на забезпечення житлом** мають **учасники АТО**, які перебувають на квартирному обліку за місцем реєстрації та отримали згідно з пунктом 2 Порядку визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 (далі – Порядок № 37), **з 0 по III ступінь** порушення функцій нижніх кінцівок.

Довідково. Порядок № 37, розроблений відповідно до пункту 31 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321, встановлює процедуру визначення функціональних можливостей інвалідів, дітей-інвалідів, інших осіб з порушеннями функцій нижніх кінцівок, які потребують забезпечення протезно-ортопедичними виробами, і не має безпосереднього відношення до забезпечення житлом учасників АТО;

✓ **віднесення** пунктом 2 Порядку № 407 ОДА, Київської міської держадміністрації (їх структурних підрозділів) до **розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня** без визначення їх галузевої спрямованості **не узгоджується із вимогами абзацу третього пункту 7 Порядку** складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228⁸ (далі – Порядок № 228), і в окремих випадках **спричинило залучення** до виконання бюджетної програми установ, які в своїй діяльності **не підпорядковані та не координуються** головним розпорядником бюджетних коштів (Мінсоцполітики) і відповідальним виконавцем (Служба АТО);

✓ чинне житлове **законодавство не встановлює норму загальної площі** житла, яке повинно надаватися громадянам, які потребують поліпшення житлових умов, що зумовило **низку недоліків** при плануванні та використанні бюджетних коштів на забезпечення житлом пільгових категорій громадян, зокрема, учасників АТО, оскільки вартість його придбання визначається зважаючи на загальну площу.

⁶ Лист від 15.06.2015 № 8825/0/14-15/19.

⁷ Листи від 15.06.2015 № 1353/01/07.1-15 та від 21.07.2015 № 2404/02/07.1-15.

⁸ Розпорядник коштів нижчого рівня у своїй діяльності підпорядкований відповідному головному розпоряднику, який координує його діяльність (п. 7), кошториси, плани асигнувань загального фонду, помісячні плани використання бюджетних коштів затверджуються керівником відповідної вищестоящої установи (п. 32).

Довідково. Відповідно до статті 47 Житлового кодексу норма жилої площі в Українській РСР для надання жилих приміщень встановлюється в розмірі 13,65 кв. м на одну особу і згідно з пунктом 53 Правил – не менше рівня середньої забезпеченості громадян жилою площею в даному населеному пункті. При цьому враховується жила площа у жилому будинку (квартирі), що перебуває у приватній власності громадян. Лише статтею 66 цього Кодексу, що врегульовує порядок розрахунку плати за користування житлом, визначено норму загальної площі, що має належати наймачеві та членам його сім'ї, у розмірі **21 кв. м на одну особу та зайвої площі, якщо розміри її на всю сім'ю не перевищують половини норми загальної площі, яку належить мати одній особі (10,5 кв. м);**

✓ **неврегулювання** чинним житловим законодавством умов щодо **заборони** придбання за рахунок **бюджетних коштів житла за місцем реєстрації особам**, які мають у **приватній власності** жилі приміщення в **інших населених пунктах**, створює умови для **неефективного** їх використання.

Так, аудитом встановлено, що учаснику АТО В., який у 2014 році отримав у подарунок від народного депутата України квартиру в м. Києві загальною площею 40,9 кв. м, що підтверджено витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно від 28.10.2016, у **2016 році** за рахунок бюджетних коштів за КПКВК 2505140 придбано квартиру в м. Житомирі загальною площею 39,5 кв. м вартістю **628,8 тис. грн**, оскільки він з 03.08.2016 перебуває на квартирному обліку в м. Житомирі, як такий, що потребує поліпшення житлових умов у цьому населеному пункті (zareєстрований з 22.03.2016 в студентському гуртожитку Житомирського кооперативного коледжу бізнесу і права);

✓ **обмеження** нормами Порядку № 407 лише загальної площі житла, що складається з **однієї кімнати** (однокімнатної квартири) і надається одинокій особі – учаснику АТО (не більше **50 кв. м**), у **разі перевищення** якої згідно з абзацом другим пункту 8 **допускається оплата різниці вартості житла** за рахунок коштів учасників АТО та/або інших не заборонених законодавством джерел, **спричинило довільне трактування органами**, причетними до реалізації бюджетної програми за КПКВК 2505140, **норм законодавства з цього питання, що негативно вплинуло на стан забезпечення житлом учасників АТО і ефективність** витрачання бюджетних коштів.

У результаті цього **Службою АТО самостійно прийнято рішення** щодо застосування показника **21 кв. м загальної площі на особу та 10,5 кв. м на сім'ю з частковим урахуванням** санітарних норм жилої площі, визначених статтею 3 Закону України від 19.06.1992 № 2482 «Про приватизацію державного житлового фонду», яким керувалася **більшість розпорядників коштів** нижчого рівня, а Львівською ОДА для **двох** учасників АТО з посиланням на норми **пункту 2.37 ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення»**, затвердженого наказом Державного комітету України з питань будівництва та архітектури від 18.05.2005 № 80, **додатково враховано 10 кв. м площі** за наявність статусу особи з інвалідністю. У 2015 році Харківською ОДА застосовано **власний розрахунок** на підставі пунктів 2.22, 2.37 зазначеного вище ДБН (загальна площа двокімнатної квартири до 58 кв. м та додатково 10–12 кв. м у разі наявності в сім'ї осіб з інвалідністю). Миколаївська ОДА у 2016 році для одного учасника АТО і Департамент

упродовж 2015–2016 років для всіх учасників АТО при розрахунку фактичної площі керувалися **Житловим кодексом**, застосовуючи **показник жилої площі 13,65 кв. м** на одну особу.

Довідково. На виконання зауважень Мінрегіону при погодженні проекту Порядку № 407 **вилучена норма щодо обмеження загальної площі житла 21 кв. м на одного члена сім'ї та додатково 10,5 кв. м на сім'ю.** Проте це міністерство при виконанні програм із забезпечення житлом окремих категорій населення застосовувало такий показник;

✓ передбачення згідно з пунктом 8 Порядку № 407 придбання 1 кв. м загальної площі житла **за найнижчою** за результатами закупівлі ціною **без обмеження її граничною вартістю** та **непоширення** на ці процедури норм законодавства про закупівлю **привело** в окремих випадках **до порушень.**

Довідково. На випадки, коли предметом закупівлі є придбання, оренда землі, будівель, іншого нерухомого майна або майнових прав на землю, будівлі, інше нерухоме майно згідно з абзацом восьмим частини третьої статті 2 Закону України від 10.04.2014 № 1197 «Про здійснення державних закупівель» та згідно з абзацом сьомим частини третьої статті 2 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі», дія цього Закону не поширюється.

Разом з тим при погодженні проекту Порядку № 407 Мінекономрозвитку зазначало про доцільність його доповнення нормою, згідно з якою вартість житла, що придбавається за бюджетні кошти, розраховується зважаючи на нормативну вартість 1 кв. м житла залежно від регіону (опосередковану), оскільки цей показник доцільно використовувати для розподілу бюджетних коштів між регіонами⁹;

✓ **через встановлення** пунктом 3 Порядку № 407 **однією з підстав** для отримання житла – перебування на обліку **за зареєстрованим місцем проживання**, окремі учасники АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок і перебували на обліку **за місцем роботи** (служби), **втратили право** на забезпечення житлом за умовами цього Порядку.

Довідково. Згідно з пунктом 8 Правил облік громадян, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, що мають житловий фонд і ведуть житлове будівництво, здійснюється **за місцем роботи, а за їх бажанням** – також і в виконавчому комітеті Рад народних депутатів **за місцем проживання.** При цьому згідно з пунктом 37 Правил жилі приміщення громадянам, які перебувають на квартирному обліку, надаються за місцем перебування їх на квартирному обліку.

Як встановлено аудитором, така **правова прогалина** зумовила застосування окремими розпорядниками коштів нижчого рівня **різних підходів** до вирішення цього питання. Зокрема, Департаментом відмовлено у забезпеченні житлом учасника АТО Мир., який перебуває на першочерговому обліку разом з дружиною з 27.04.2016 в гарнізоні м. Києва, незважаючи на підтвердження Службою АТО¹⁰ правомірності його віднесення до осіб, на яких поширюється дія Порядку № 407. Водночас у 2015 році Житомирською ОДА, на підставі роз'яснень Служби АТО, для одного учасника АТО та Львівською ОДА **самостійно** для двох учасників АТО через райдержадміністрацію придбано квартири на загальну суму **2589 тис. грн**, з яких 1771,8 тис. грн –

⁹ Лист Мінекономрозвитку від 24.03.2015 № 4803-02/9246-03.

¹⁰ Листи від 08.08.2016 № 3905/01/09.1-16 і від 30.09.2016 № 4678/01/05.1-16.

кошти державного бюджету, незважаючи на те, що вони перебували на обліку як військовослужбовці при відповідних військових гарнізонах.

Разом з тим **ініційовані Службою АТО у січні 2016 року** зміни до Порядку № 407 щодо включення до розподілу бюджетних коштів учасників АТО, які перебувають на обліку для поліпшення житлових умов у силових міністерствах та відомствах, внаслідок зміни Уряду та зволікання з їх погодженням окремими заінтересованими міністерствами та відомствами, впродовж **9 місяців внесені не були**, а надалі у зв'язку з об'єднанням бюджетних програм у 2017 році втратили свою актуальність;

✓ **передбачення пунктом 6 Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО внесення до нього лише відомостей про осіб, які мають статус УБД, унеможливило застосування** цього реєстру для забезпечення комплексного підходу до соціального захисту учасників АТО. У той же час інформація про решту учасників АТО (інваліди та учасники війни) **акумується в інших відомчих базах**, які ведуться, зокрема, структурними підрозділами з питань соціального захисту населення. Так, перевіркою стану наповненості Єдиного реєстру учасників АТО з питань аудиту встановлено, що інформація внесена по 41 із 48 осіб, яких забезпечено у 2015 році житлом відповідно до Порядку № 407, решта – інваліди війни, які не мають статусу УБД; станом на 01.12.2016 по 53 із 57 осіб, яких планували забезпечити житлом, відповідно;

✓ **покладання пунктом 7 Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО на комісії, утворені в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах, у підпорядкуванні яких перебували військові частини, установи та заклади, у складі яких проходили службу чи працювали учасники АТО, зобов'язань щодо надання Службі АТО інформації про потребу в забезпеченні житлом, санаторно-курортним лікуванням, психологічною реабілітацією, технічними та іншими засобами реабілітації, якою вони не володіють, за письмовим поясненням начальника відділу персоніфікованих баз учасників АТО та програмно-технічного супроводження Служби АТО Тадевосян Р.С., унеможливило наповнення цього реєстру такими даними.**

Водночас ініціювання внесення змін до Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО у частині включення структурних підрозділів з питань соціального захисту населення до переліку органів, які надають Службі АТО відомості щодо потреби у соціальному захисті учасників АТО, розпочато з **квітня 2016 року**, про що йдеться в Звіті нижче.

Таким чином, **житлове законодавство в цілому та в частині забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, є недосконалим і містить окремі правові прогалини, що потребують врегулювання. Так, Житловим кодексом не встановлено норми загальної площі житла на одну особу, визначене у Порядку № 37 поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок» не дозволяє однозначно та об'єктивно прийняти рішення про**

забезпечення житлом таких осіб. Порядком ведення Єдиного реєстру учасників АТО передбачено внесення відомостей лише щодо УБД, а його наповнення в частині потреби учасників АТО в соціальному захисті унеможливлене невстановленням переліку органів, уповноважених на надання такої інформації Службі АТО.

2. ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ УЧАСНИКІВ АТО, ЯКІ ВТРАТИЛИ ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ НИЖНІХ КІНЦІВОК

Організаційна схема забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2505140 включала центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування (Додаток).

Мінсоцполітики згідно з Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, забезпечує **формування та реалізацію державної політики** щодо **соціального захисту** ветеранів війни та **учасників АТО**, зокрема забезпечення їх житлом, координує роботу із цього питання, а з огляду на зміст пункту 4 Порядку № 407 за поданням Служби АТО затверджує розподіли бюджетних коштів між регіонами в розрізі ОДА та Київської міської держадміністрації для придбання житла учасникам АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, і виступало **головним розпорядником** бюджетних коштів за КПКВК 2505140 (Закон № 80, Закон України від 25.12.2015 № 928 «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (далі – Закон № 928), пункт 2 Порядку № 407).

Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції згідно з Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 416, є центральним органом виконавчої влади України, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики і який **реалізує державну політику у сфері соціального захисту** ветеранів війни та **учасників АТО**, зокрема щодо забезпечення їх адаптації та психологічної реабілітації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, забезпечення житлом ветеранів війни.

У частині питань аудиту в 2015–2016 роках цей орган виступав розпорядником коштів нижчого рівня за КПКВК 2505140 (**відповідальним виконавцем**); держателем Єдиного реєстру учасників АТО; здійснював розподіли бюджетних коштів між ОДА та Київською міською держадміністрацією; **узагальнював** отриману від них **місячну інформацію** про кількість учасників АТО, які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов (пункт 4 Порядку № 407), і **квартальні зведені звіти** про надання їм житла.

ОДА і Київська міська держадміністрація, які відповідно до Закону України від 09.04.1999 № 586 «Про місцеві державні адміністрації» реалізують

на відповідній території державну політику в галузі соціального забезпечення та соціального захисту незахищених громадян (стаття 23), здійснюють заходи щодо ведення в установленому порядку Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов (пункт 7 статті 20 у редакції Закону України від 09.04.2015 № 320 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства», що набрав чинності з 01.09.2015 (далі – Закон № 320).

Довідково. Рекомендаційні переліки структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 № 606. Типове положення про структурний підрозділ місцевої державної адміністрації затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2012 № 887.

Ці органи, відповідно до пунктів 4, 10 і 12 Порядку № 407, визначають структурний підрозділ, уповноважений на виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140, забезпечують придбання житла, **узагальнюють** отриману від виконавчих органів районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад і подають **щомісяця інформацію про кількість учасників АТО**, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок і потребують поліпшення житлових умов, і **щокварталу зведені звіти за регіонами про надання житла учасникам АТО Службі АТО**; безоплатно передають житло у власність територіальних громад.

На виконання доручень Служби АТО ОДА і Київською міською держадміністрацією визначено та фактично виступали **розпорядниками коштів нижчого рівня** у:

- **2015 році – 16**, з них: **дев'ять** структурних підрозділів з питань **соціального захисту населення**; **три** структурні підрозділи з питань **будівництва**; два структурні підрозділи з питань **цивільного захисту** і **дві ОДА**;

- **2016 році – 17**, з них: **вісім** структурних підрозділів з питань **соціального захисту населення**; **чотири** структурні підрозділи з питань **будівництва**; два структурні підрозділи з питань **цивільного захисту**, **дві ОДА** та департамент **охорони здоров'я** та соціального захисту населення.

Аудитом встановлено, що згідно з рекомендаціями Служби АТО розпорядниками коштів нижчого рівня були утворені органи для виконання функцій з вивчення пропозицій щодо придбання житла і визначення найнижчої вартості (далі – Комісії (робочі групи), до складу яких також залучалися представники громадських об'єднань і лікувально-профілактичних закладів.

Виконавчі органи районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад, на які відповідно до Закону України від 21.05.1997 № 280 «Про місцеве самоврядування в Україні» покладено **власні (самоврядні) повноваження** в галузі житлово-комунального господарства, зокрема, ведення обліку громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов; розподіл та надання відповідно до законодавства житла, що належить до комунальної власності, та **делеговані повноваження**, зокрема:

облік відповідно до закону житлового фонду, здійснення контролю за його використанням; надання житла громадянам, які потребують соціального захисту, безоплатно або за доступну для них плату; здійснення контролю за станом квартирної обліку та додержанням житлового законодавства на підприємствах, в установах та організаціях, розташованих на відповідній території, незалежно від форм власності; здійснення заходів щодо ведення Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

Аудитом встановлено, що окремими розпорядниками коштів нижчого рівня повноваження щодо відбору житла, використання бюджетних коштів на його придбання перекладено на виконавчі органи районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) є держателем Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і забезпечує його ведення, а з 16.01.2016¹¹ – також і адміністратором.

Довідково. До 16.01.2016 відповідно до наказу Мінрегіону від 23.03.2011 № 22 «Про організацію виконання постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2011 № 238» функції адміністратора цього реєстру було покладено на Державну спеціалізовану фінансову установу «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву», який здійснював ведення реєстру, зокрема, внесення у повному обсязі інформації про громадян, які потребують поліпшення житлових умов (за встановленими формами); забезпечував збирання, накопичення, збереження, оброблення і захист цих даних.

Аудитом встановлено, що **організація виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140, фактично розпочатої з середини 2015 року для забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, усіма залученими до цього учасниками в 2015–2016 роках супроводжувалася окремими недоліками і прийняттям необґрунтованих управлінських рішень, які негативно впливали на хід її реалізації, своєчасність забезпечення житлом учасників АТО та ефективність використання бюджетних коштів на цю мету, зокрема:**

✓ **запровадження з 2015 року бюджетної програми для забезпечення житлом окремої категорії учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та перебувають на обліку для поліпшення житлових умов, без належного обґрунтування Мінсоцполітики пропозицій щодо обсягів видатків на цю мету та контингенту таких осіб унеможливило дотримання Службою АТО пункту 4 Порядку № 407 в частині розподілу бюджетних коштів за регіонами пропорційно чисельності учасників АТО.**

Як показав аудит, більшість учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, стали на облік після набрання чинності Порядком № 407¹², а інформація про таких осіб надавалася ОДА та Київською міською держадміністрацією у міру надходження відомостей та інколи із

¹¹ Змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 1142 до Порядку № 238, права адміністратора передано Мінрегіону.

¹² 03.07.2015.

запізненням. Так, **25 із 48 учасників АТО**, яким у **2015 році** придбано житло за КПКВК 2505140, стали на облік для поліпшення житлових умов з 02.07.2015 по 27.11.2015; **45 із 53 учасників АТО**, яким придбано житло у **2016 році**, стали на облік з **05.01.2016 по 09.12.2016**, решта – впродовж травня–грудня 2015 року, проте відомості щодо дев'яти з них Служба АТО отримала від регіонів лише у 2016 році;

✓ мали місце окремі випадки **зволікання Служби АТО із включенням інформації** окремих розпорядників коштів нижчого рівня про учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, **до розподілів** бюджетних коштів на забезпечення їх житлом, а саме: у **2015 році** терміном до **100 днів** (Житомирська ОДА для учасника АТО Ш. – 99 днів, Чернігівська ОДА для учасника АТО Я. – 98 днів); у **2016 році** терміном до **140 днів** (Одеська ОДА для учасника АТО Ф.);

✓ неможливість проведення Мінсоцполітики та Службою АТО внутрішнього контролю та аудиту відповідно до частини третьої статті 26 **Бюджетного кодексу** України, внаслідок відсутності прямої підпорядкованості розпорядників коштів нижчого рівня, **зумовила** в окремих випадках **неналежну виконавську дисципліну** цих розпорядників у процесі реалізації бюджетної програми за КПКВК 2505140 та **неналежне виконання ними повноважень** щодо забезпечення учасників АТО житлом, зокрема:

- **7 із 15 ОДА порушили термін**, встановлений Службою АТО (до 06.07.2015), щодо визначення у 2015 році **структурних підрозділів** для реалізації бюджетної програми за КПКВК 2505140 та для їх включення до мережі розпорядників коштів нижчого рівня. Зокрема, Київська міська держадміністрація прийняла рішення щодо Департаменту лише 28.07.2015, а Хмельницька ОДА, **за наявності учасника АТО**, який втратив функціональні можливості нижніх кінцівок і перебував на обліку з 27.08.2015, **взагалі не визначила розпорядника коштів нижчого рівня** у 2015 році;

- **делегування** шістьма ОДА (Полтавська, Вінницька, Дніпропетровська, Львівська, Сумська і Чернігівська) **всупереч пункту 2 Порядку № 407** повноважень щодо забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, райдержадміністраціям, міським та селищним радам (їх структурним підрозділам), які самостійно ними визначені розпорядниками коштів нижчого рівня III ступеня, **ускладнило контроль** за дотриманням цими органами законності та ефективності придбання житла та його передачі учасникам АТО, а також використанням бюджетних коштів.

Так, Львівською ОДА повноваження розпорядника коштів нижчого (другого) рівня розподілено між двома структурними підрозділами – департаментом соціального захисту населення, який фактично виконував функції із визначення кількості учасників АТО, та управлінням (у 2016 році департамент) архітектури, містобудування та інфраструктурних проектів, яке формально проводило роботу в частині затвердження кошторисних призначень та їх розподілу для розпорядників коштів нижчого (третього) рівня –

виконавчих органів районних, міських рад, які здійснювали відбір та придбання житла.

Як наслідок, департаментом архітектури та розвитку містобудування Львівської ОДА розподіли асигнувань для розпорядників третього рівня здійснювалися з порушенням термінів, визначених абзацом п'ятим пункту 5.2 розділу V **Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами**, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407, зокрема: у 2015 році розподіли асигнувань на суму **2119,8 тис. грн і 1276,1 тис. грн** проведено з недотриманням строків **від 8 до 27 днів**; у 2016 році – на суму **2379 тис. грн** із затримкою **на 6 днів** і на суму **3942,7 тис. грн – на 10 днів**.

У 2015 році Вінницькою ОДА ці функції розмежовані між департаментом цивільного захисту, який здійснював придбання житла, і виконавчими органами районних, міських рад, що проводили його відбір;

- ОДА та Київською міською держадміністрацією **не повною мірою забезпечено дотримання пункту 12** Порядку № 407 щодо подання щокварталу до 20 числа місяця, що настає за звітним періодом, Службі АТО зведених звітів за регіоном **про надання житла** учасникам АТО. Так, **шістьма розпорядниками** коштів нижчого рівня у 2015 році та **п'ятьма** – у 2016 році звіти подавалися з порушенням **термінів або взагалі не подавалися** та містили в окремих випадках **некоректні дані** щодо адреси, площі придбаного житла. Зокрема, Львівською ОДА у 2015 році відзвітовано про придбання для учасника АТО Кут. житла загальною площею **85 кв. м** у смт **Брюховичі**, а **фактично** згідно з договором придбано житло загальною площею **67,9 кв. м** у селі **Ременів** Кам'янка-Бузького району. Житомирською ОДА спрямовано **594 тис. грн** на придбання згідно з договором від 25.05.2016 житла учаснику АТО Вер., проте звіт за I півріччя 2016 року до Служби АТО не подано, а станом на 01.10.2016 подано звіт про придбання цьому учаснику АТО житла у селі **Козіївка** Коростишівського району, проте фактично придбано в м. **Коростишіві**;

- **окремими розпорядниками** коштів нижчого рівня **ігнорувалися або неналежно виконувалися** розпорядження Служби АТО про надання, починаючи з серпня 2015 року¹³ (щомісячно), **інформації про укладені договори** на закупівлю житла учасникам АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, та у 2016 році у термін до 15.07.2016¹⁴ **копій рішень і протоколів засідань Комісій** (робочих груп) про результати визначення вартості придбання 1 кв. м житла для учасників АТО за 2015–2016 роки, а також щодо прискорення придбання житла учасникам АТО за наявності на рахунках виділених на цю мету асигнувань. Зокрема, Львівська ОДА та Департамент (м. Київ) **не надавали** Службі АТО зазначену інформацію; а департамент охорони здоров'я та соціального захисту населення Одеської ОДА та Миколаївська ОДА надавали інформацію із **запізненням**.

¹³ Лист від 06.08.2015 № 2651/01/09.1-150.

¹⁴ Лист від 30.06.2016 № 3168/01/09-16.

Водночас, як засвідчив аудит, **Службою АТО надана ОДА інформація не узагальнювалася та не аналізувалася.** Як результат, факт придбання у 2015 році департаментом соціального захисту населення Київської ОДА за КПКВК 2505140 житла для учасника АТО Гер. в м. Біла Церква вартістю 512,4 тис. грн підтверджено протоколом робочої групи щодо відбору житла для іншого учасника АТО Т., якому придбано житло у м. Ірпені за іншою бюджетною програмою (КПКВК 2511120), що виявлено Рахунковою палатою під час аудиту;

- **Комісії (робочі групи)**, утворені для виконання функцій з вивчення пропозицій з придбання житла і визначення найнижчої вартості, виконували свої повноваження в окремих випадках неналежним чином. Так, аудитом встановлено, що до складу Комісії Департаменту (м. Київ) включено головного лікаря Київського міського центру медико-соціальної експертизи, який не був присутній на жодному з її засідань. Внаслідок цього Комісією Департаменту на підставі різних довідок медичних закладів без належної їх фахової оцінки приймалися рішення щодо встановлення факту порушення функцій нижніх кінцівок учасників АТО, а отже, і надання їм житла відповідно до Порядку № 407.

Зокрема, розпорядниками коштів нижчого рівня (Департамент, Львівська ОДА) **через неоднозначність трактування поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок» та відсутність його** в описі діагнозів учасників АТО **прийнято** рішення щодо забезпечення житлом двох учасників АТО Кл. і Р. та відмови одному учаснику АТО К. (Департамент, м. Київ). Так, у м. Києві факт помірної втрати учасником АТО Кл. функціональних можливостей нижніх кінцівок II ступеня без встановлення йому інвалідності підтверджено довідкою Територіального медичного об'єднання МВС України по м. Києву від 10.03.2016 № 9, виданою через три місяці після його звернення з повним пакетом документів для забезпечення житлом, а в майже аналогічному випадку Департаментом відмовлено учаснику АТО К. на підставі висновку Центру первинної медико-санітарної допомоги № 2 Дніпровського району м. Києва, згідно з яким він визнаний інвалідом III групи до 01.08.2016, має помірні порушення функцій нижніх кінцівок і не може бути віднесений до осіб, які втратили їх функціональні можливості, незважаючи на те, що згідно з пунктом 2 Порядку № 37 **помірні порушення** функцій нижніх кінцівок віднесено до **II ступеня**, як і у випадку учасника АТО Кл. Водночас Львівською ОДА спрямовано 1375,6 тис. грн на придбання житла учаснику АТО Р. взагалі без встановлення факту втрати ним функціональних можливостей нижніх кінцівок;

- **через зволікання** Департаменту (м. Київ) із визначенням шляхів розрахунку суми доплати за понаднормову площу впродовж 2016 року не забезпечено житлом за КПКВК 2505140 учасника АТО Св., який, як випливає із змісту листа Департаменту Службі АТО від **05.12.2016** № 056/93-5559/2, у кінці листопада написав заяву про потребу у забезпеченні житлом за КПКВК 2511120;

- розпорядниками коштів нижчого рівня **договори уклалися через два – вісім місяців** з дати включення їх до розподілу на цю мету, що негативно впливало на ефективність використання бюджетних коштів. Зокрема, договір на придбання житла для учасника АТО Гол. у 2016 році укладений через 8 місяців, Шв. – 7 місяців, Сал. – 5,5 місяців;

✓ **інформація**, яка дозволила б забезпечити **обґрунтоване планування** потреби учасників АТО у забезпеченні житлом, у **Єдиному реєстрі** учасників АТО **відсутня**. Проект наказу Мінсоцполітики про внесення змін до **Порядку** ведення Єдиного реєстру учасників АТО, направлений Службою АТО у **квітні 2016 року**¹⁵ заінтересованим міністерствам і відомствам, через зволікання Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру **погоджений із зауваженнями у листопаді 2016 року**, або через більш ніж півроку¹⁶. На дату підготовки Звіту зміни **не внесено**.

Довідково. На виконання норм постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719 Мінсоцполітики листом від 06.12.2016 № 20173/0/2-16/40 погоджено запропоновану Службою АТО форму подання інформації щодо забезпечення житлом осіб відповідно до зазначеної постанови і доведено її до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення ОДА та Київської міської держадміністрації;

✓ **призупинення з 2014 року функціонування Єдиного державного реєстру** громадян, які потребують поліпшення житлових умов, **унеможливило** отримання всіма органами, залученими до використання коштів державного бюджету **на забезпечення житлом пільгових категорій** населення, зокрема, **учасників АТО, відомостей** щодо законності перебування громадян на обліку та їх дійсну потребу у поліпшенні житлових умов, а отже, впливає на ефективність витрачання бюджетних коштів на цю мету.

Відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 238 **формування реєстру** передбачалося **завершити до 01.01.2012**, однак постановами Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 271 та від 27.03.2013 № 210 цей **термін** переносився **двічі**, відповідно, до **01.01.2013 та 01.10.2013**. Проте у **2014 році** через відсутність фінансування і нормативне неврегулювання передачі функцій його ведення ОДА і Київській міській держадміністрації цей **процес призупинено**.

Аудитом встановлено, що робота із відновлення **реєстру розпочата з 01.09.2015 з нормативного закріплення** згідно з Законом № 320 **повноважень** із ведення реєстру за місцевими держадміністраціями; продовжена з **30.08.2016**, або **майже через рік**, з врегулювання **порядку передачі** державного майна зі сфери управління одного органу до іншого¹⁷ та на час аудиту **не завершена**. Як засвідчив аудит, у Департаменті (м. Київ) за граничного терміну – 27.10.2016 станом на 16.11.2016 заходи із прийняття майна – автоматизованого робочого місця реєстратора – **не здійснені**.

✓ Служба АТО через **нефункціонування Єдиного державного реєстру** громадян, які потребують поліпшення житлових умов, та **відсутність**

¹⁵ Лист від 21.04.2016 № 1909/01/08.2-16.

¹⁶ Лист від 04.11.2016 № 6-28-0.13-17332/2-16.

¹⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 538.

повноважень для перевірки достовірності наданих ОДА відомостей про житло, яке планується придбати, учасників АТО, які його потребують, склад їх сім'ї та **законності перебування на обліку** як таких, що потребують поліпшення житлових умов, **контроль правильності розрахунку** нормативної площі житла, зокрема, **факт вирахування площі житла**, що перебуває у приватній власності, **здійснювала лише шляхом перевірки** алгоритму розрахунку сум, направлених ОДА у пропозиціях до розподілу бюджетних коштів.

Унаслідок цього для проведення аудиту Рахунковою палатою через Службу АТО витребувано у ОДА копії підтвердних документів¹⁸ про витрачання бюджетних коштів за КПКВК 2505140 у 2015–2016 роках (листи від 26.10.2016 № 5089/02/05.1-16 в термін до 03.11.2016 та від 12.12.2016 № 5837/01/05.1-16 до 14.12.2016). Проте, на запит Рахункової палати, двома ОДА (Львівська, Дніпропетровська) надано не в повному обсязі інформацію за 2015 рік, чотирма ОДА (Вінницька, Житомирська, Запорізька, Львівська) – за 2016 рік.

Таким чином, організація виконання у 2015–2016 роках бюджетної програми за КПКВК 2505140 для забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, на всіх етапах від планування до контролю за використанням бюджетних коштів всіма причетними учасниками, зокрема, через недоліки нормативно-правового характеру, була недосконалою. Окремі розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня за відсутності можливості здійснення контролю та важелів впливу з боку Служби АТО неналежно виконували покладені на них функції, не дотримувалися окремих норм Порядку № 407 та розпоряджень Служби АТО як відповідального виконавця: несвоєчасно надавали або взагалі не надавали підтвердні документи, а надана інформація в окремих випадках була недостовірною, що впливало на своєчасність та обґрунтованість прийнятих ними рішень щодо забезпечення житлом учасників АТО. Призупинення більш як на два роки функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, унеможлиблює перевірку отриманої інформації щодо потреби громадян у забезпеченні житлом. Відсутність інформації щодо потреби у забезпеченні житлом учасників АТО у Єдиному реєстрі учасників АТО ускладнювала процес планування видатків на цю мету.

3. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ЗА КПКВК 2505140 НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ УЧАСНИКІВ АТО, ЯКІ ВТРАТИЛИ ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ НИЖНІХ КІНЦІВОК

Видатки на державні програми підтримки будівництва (реконструкції) житла для окремих категорій громадян відповідно до підпункту "д" пункту 9

¹⁸ За винятком даних про житло, яке перебуває у приватній власності.

статті 87 Бюджетного кодексу України віднесено до видатків, що здійснюються з державного бюджету.

На 2015–2016 роки **бюджетні призначення за КПКВК 2505140** Мінсоцполітики та Службі АТО **затверджені** Законами № 80 та № 928 у сумі **63949 тис. грн** щорічно (загальний фонд) із визначенням їх **видатками розвитку за відсутності державної цільової програми** та у **обсягах**, що значно перевищували **реальну потребу у коштах** у роки її реалізації.

Аудит засвідчив, що **запровадження у 2015 році** бюджетної програми за КПКВК 2505140 проведено Мінфіном і Мінсоцполітики без належного **обґрунтування видатків**, за **відсутності нормативних актів** з цього питання та бюджетного запиту.

Так, у доведених Мінфіном до Мінсоцполітики **граничних обсягах на 2015 рік** видатки на реалізацію бюджетної програми за КПКВК 2505140 **не передбачалися**. На запит Рахункової палати від 21.11.2016 № 07-2129 **щодо надання підстав і обґрунтувань включення** до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» бюджетної програми за КПКВК 2505140 без бюджетного запиту **Мінфін** надав¹⁹ **лише листи Мінсоцполітики** із пропозиціями²⁰ щодо передбачення у проекті Державного бюджету України на 2015 рік додаткових видатків, у складі яких є потреба на зазначену бюджетну програму. Мінсоцполітики на запит Рахункової палати від 21.11.2016 № 07-2128 також надіслало листи, які направлялися Мінфіну впродовж серпня – грудня 2014 року і стосувалися **доопрацювання проекту Державного бюджету на 2015 рік у зв'язку з виконанням ним нових функцій** щодо здійснення соціального захисту учасників АТО та покладанням на новоутворену Службу АТО відповідних повноважень.

Зокрема, запропоновано **передбачити додаткові видатки** на забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості **нижніх кінцівок**, у сумі **63949 тис. грн**, що розрахована на підставі **необґрунтованих показників** – планувалося придбати **216 квартир** вартістю **296060 грн** кожна, що у **2,3 раза** менше фактичної середньої вартості житла, що склалася у 2015 році за результатами його придбання для **48 осіб**.

Водночас у рекомендаціях **Мінфіну** щодо підготовки бюджетних запитів до проекту Державного бюджету України на 2015 рік та проекту прогнозу Державного бюджету України на 2016–2017 роки²¹ акцентувалася увага на **недопущенні включення** головними розпорядниками бюджетних коштів до проекту Державного бюджету України на 2015 рік коштів на бюджетні програми, **повноваження** для проведення яких з державного бюджету безпосередньо **не визначені** нормативно-правовими актами Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України.

¹⁹ Лист Мінфіну від 05.12.2016 № 31-09010-19-13/34549 (вх. 27.12.2016 № 1640/05).

²⁰ На виконання завдань Уряду (доручення від 15.08.2014 та результати наради, що відбулася 04.12.2014 під головуванням Прем'єр-міністра України А. Яценюка).

²¹ Лист від 04.07.2014 № 31-04110-09-5/17094.

Бюджетним запитом на 2016 рік за КПКВК 2505140 видатки встановлені на рівні призначень 2015 року (**63949 тис. грн**), що становило **100 відс.** потреби, визначеної Мінсоцполітики і Службою АТО, **без залучення ОДА та Київської міської держадміністрації та без достатніх обґрунтувань.** При цьому **прогноз** виконання програми на наступні два бюджетні періоди передбачав **повне дублювання** результативних **показників** затрат, визначених паспортом бюджетної програми на 2015 рік та бюджетним запитом, а саме: забезпечення **140** учасників АТО житлом загальною площею **9004,4 кв. метрів.**

Однак **підстав для планування** таких показників виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140 у 2015–2018 роках **фактично не було**, оскільки:

✓ на етапі надання пропозицій про запровадження бюджетної програми і продовження її реалізації у 2016 році Мінсоцполітики та Служба АТО **не володіли інформацією** про кількість учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та потребували поліпшення житлових умов, що, зокрема, пов'язано з відсутністю таких даних у **Єдиному реєстрі** учасників АТО та стало основною причиною завищення на **50 відс. і 30 відс. бюджетних призначень** за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки відповідно.

Зокрема, з метою **прискорення пошуку серед учасників АТО осіб**, які втратили функціональні можливості **нижніх кінцівок** та потребують поліпшення житлових умов, на початку 2015–2016 років Служба АТО направила ОДА та Київській міській держадміністрації інформацію про учасників АТО, які потребують протезування нижніх кінцівок та забезпечення засобами реабілітації.

Отже, з урахуванням наведеного, включення до проекту Державного бюджету України на 2015 рік **нової бюджетної** програми за КПКВК 2505140 **здійснено** Мінфіном і лише на підставі наданих Мінсоцполітики **завищених більш як удвічі** пропозицій, **без бюджетного запиту**, що не відповідає вимогам частини третьої статті 36 **Бюджетного кодексу України.** При цьому Службою АТО **не забезпечено** включення **достовірних даних до бюджетного запиту**, поданого у **2016 році** до Мінсоцполітики, а останнім до Мінфіну, що не узгоджується із вимогами статті 35 Бюджетного кодексу України та, згідно із статтею 116 цього Кодексу, є порушенням бюджетного законодавства.

Зазначене негативно вплинуло на стан реалізації бюджетної програми за КПКВК 2505140, особливо у 2015 році, відстрочило термін затвердження **паспорта бюджетної програми та кошторисів** розпорядників коштів нижчого рівня, причетних до використання бюджетних коштів.

У 2015 році Служба АТО **розпочала** здійснювати розрахунки за бюджетною програмою за КПКВК 2505140 **лише з червня**, після затвердження Порядку № 407 і отримання від ОДА та Київської міської держадміністрації інформації про учасників АТО, які потребували поліпшення житлових умов.

Річний та помісячний розписи бюджету за КПКВК 2505140 на **2015 рік початково** передбачали **нерівномірний** розподіл бюджетних асигнувань упродовж року, починаючи з II кварталу, із отриманням 65 відс. річних сум у

IV кварталі; на 2016 рік – **майже рівномірний** розподіл упродовж року, **починаючи з лютого**.

Через очікуваний прогноз **неосвоєння** бюджетних коштів за КПКВК 2505140 у **повному обсязі в 2015–2016 роках** Службою АТО на запити Мінсоцполітики направлялася інформація про **орієнтовні суми** видатків, які планувалося освоїти (у 2015 році, починаючи з листопада, **31679 тис. грн** для забезпечення житлом 50 осіб, у 2016 році – впродовж квітня–жовтня з їх постійним переглядом, зумовленим, у першу чергу, зміною чисельності учасників АТО, які потребували забезпечення житлом (останні пропозиції жовтня передбачали освоєння 45253,8 тис. грн для 55 осіб).

Кабінетом Міністрів України з урахуванням пропозицій Мінсоцполітики проведено перерозподіл видатків з **КПКВК 2505140** на інші соціальні бюджетні програми:

- на **2015 рік** – на підставі розпорядження від **23.12.2015** № 1344-р зменшено майже на половину (на **31375,8 тис. грн**) до **32573,2 тис. грн**, надходження яких з урахуванням змін, внесених до помісячного розпису бюджету²², передбачалися у **II – IV** кварталах;

- на **2016 рік**, відповідно, розпорядження від **09.11.2016** № 816-р, майже на **30 відс.** (на **18695,2 тис. грн**) до **45253,8 тис. грн**, із отриманням бюджетних асигнувань²³ у **I – III** кварталах.

Аудит засвідчив, що Мінсоцполітики та Службою АТО реалізація бюджетної програми за КПКВК 2505140 у 2015–2016 роках здійснювалася з **недотриманням вимог** Порядків № № 228, 407 і з **певними особливостями** при проведенні **розподілів бюджетних коштів** між розпорядниками коштів нижчого рівня і спрямуванні їм асигнувань для здійснення **видатків**, зокрема:

✓ Мінсоцполітики та Служба АТО **не витребувала** відповідно до абзацу сьомого пункту 2, пункту 29 Порядку № 228 у 2015 році та пунктів 22, 29 Порядку № 228 у 2016 році **надання** ОДА та Київською міською держадміністрацією (або їх структурними підрозділами) **проектів кошторисів із відповідними розрахунками**;

✓ Мінсоцполітики **бюджетні призначення** за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки у **повному обсязі** початково **акумулювало** шляхом затвердження Службі АТО, як розпоряднику коштів нижчого рівня, **індивідуального кошторису і плану асигнувань** на 2015 рік – **25 лютого**, на 2016 рік – **18 лютого**.

Показники індивідуального кошторису Служби АТО за КПКВК 2505140 з урахуванням зменшення видатків на підставі розпоряджень Уряду передбачали видатки із загального фонду станом на 31.12.2015 у сумі **32573,2 тис. грн**, станом на 31.12.2016 – **45253,8 тис. гривень**.

Фактично розподіл коштів між регіонами, який передбачав зменшення видатків, затверджених Службі АТО, та їх розподіл між **розпорядниками** бюджетних коштів **нижчого рівня** у разі наявності у них учасників АТО, які

²² Довідки Мінфіну від 28.12.2015 № 1818/5, № 1833/5.

²³ Довідки Мінфіну від 22.11.2016 № 11163/4, № 1244/4.

потребують поліпшення житлових умов, у 2015 році було розпочато з **21 липня**, або **через 5 місяців** з дати зосередження сум у кошторисі Служби АТО; у 2016 році – з **14 березня**, або майже **через місяць** відповідно. Це, в першу чергу, було пов'язано з **відсутністю даних** про кількість **учасників АТО**, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та перебували на обліку для поліпшення житлових умов, і **залежністю Служби АТО** від оперативності надання ОДА та Київською міською держадміністрацією інформації про таких осіб, яка у 2015 році почала надходити з **кінця червня 2015 року**, а у 2016 році – з **лютого**, та в подальшому надавалася **неперіодично**, а **окремі** зволікали з її наданням.

При цьому затвердження кошторисів та планів асигнувань розпорядникам коштів нижчого рівня за результатами розподілів та довідок про зміни до них у **2015 році** здійснено **на 9–40 днів пізніше** дати проведення **розподілів**, у **2016 році** – **на 1–25 днів** відповідно, і було зумовлено **неналежним рівнем виконавської дисципліни**.

Розподіли бюджетних коштів у 2015–2016 роках Службою АТО за погодженням із Мінсоцполітики проведено **за різними алгоритмами** розрахунку видатків у розрізі регіонів та з **певними недоліками**, які призвели до затвердження в окремих випадках розпорядникам коштів нижчого рівня завищених кошторисних призначень. Разом з тим **бюджетні асигнування** відповідно до розподілів спрямовувалися на рахунки розпорядників коштів нижчого рівня **до проведення ними відбору житла** для учасників АТО, що **не сприяло їх ефективному використанню** і зумовило **певні інфляційні втрати** через **здорожчання житла**.

Довідково. Опосередкована вартість 1 кв. м загальної площі спорудження житла згідно з наказами Мінрегіону станом на 01.04.2015 в цілому по Україні становила 7102 грн, на 01.10.2015 – 7520 грн, на 01.04.2016 – 7850 грн, на 01.10.2016 – 8848 гривень.

Згідно з письмовим поясненням заступника директора департаменту – начальника відділу Служби АТО Кучука Р.М. послідовність здійснення організаційних заходів з виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140 враховувала досвід з придбання житла для ветеранів війни за іншими бюджетними програмами, що передбачали укладання ОДА договорів з придбання житла після спрямування бюджетних коштів на їх рахунки з метою уникнення утворення кредиторської заборгованості.

Впродовж 2015 року з 21.07.2015 по 21.12.2015 між **16** розпорядниками коштів нижчого рівня для придбання житла **51 учаснику АТО**, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, розподілено за чотирма розподілами **32541,2 тис. грн**, або 50,8 відс. бюджетних призначень і 99,9 відс. сум, передбачених уточненим річним розписом. На кінець 2015 року у зв'язку із відсутністю потреби нерозподіленими залишилися **32 тис. грн**, акумульовані у кошторисі Служби АТО.

Основну частину бюджетних коштів у 2015 році між розпорядниками нижчого рівня розподілено за двома розподілами у липні та вересні (**63,7 відс.** розподілених сум), які передбачали придбання житла **45** учасникам АТО, включеним до списків, з урахуванням **складу їх сімей** та **норми загальної площі на сім'ю**, **самостійно** встановленої Службою АТО, а для одиноких осіб до **50 кв. м** згідно з Порядком № 407, **опосередкованою вартістю**

спорудження 1 кв. м житла за регіонами України станом на 01.04.2015, затвердженою наказом Мінрегіону від 06.05.2015 № 96. Це, як показав аудит, в окремих регіонах призвело до неможливості придбання житла в межах розподілених сум у зв'язку із суттєвим **відхиленням** від його ринкової вартості (в окремих випадках **більш як удвічі**).

Аудит засвідчив, що у **2015 році** із 16 розпорядників коштів нижчого рівня останніми до реалізації бюджетної програми (розподіл від 16.09.2015) були залучені розпорядники коштів нижчого рівня Сумської (для двох учасників АТО, які перебували на квартирному обліку з 23.07.2015 та з 05.08.2015) та Черкаської (для одного учасника АТО, на квартирному обліку з 14.08.2015) ОДА, планові документи яким Мінсоцполітики затверджені 05.10.2015.

У зв'язку із незадовільним виконанням бюджетної програми та наявністю змін у документах учасників АТО, включених до двох розподілів (зміни у складі сімей, поява **нових осіб**, їх заміна, вибуття у зв'язку з придбанням житла за рахунок інших джерел або виїздом із країни, перевищення ринкової вартості житла над опосередкованою) Службою АТО на підставі **уточненої** потреби у коштах на 2015 рік, наданої на її запит ОДА та Київською міською держадміністрацією станом на 06.11.2015, здійснено **перерахунок сум видатків** розпорядників коштів нижчого рівня (розподіл від 23.11.2015).

Однак внаслідок такого перерахунку показники кошторису лише **одного** (Кіровоградська область) із **16** розпорядників коштів нижчого рівня **не потребували змін, у дев'ятох – потребували повного** (поява нових осіб) або **часткового збільшення** (зміна площі житла у зв'язку із змінами у складі сімей), а у **шести – перевищували планову уточнену потребу у коштах** на придбання житла (Полтавська область – на 32,3 тис. грн, асигнування спрямовані 22.07.2015, Миколаївська – на 120,6 тис. грн і Сумська – на 72,6 тис. грн, асигнування направлені 05.10.2015), в т.ч. і при внесенні до **списків нових учасників АТО** (Вінницька область – на 0,4 тис. грн, Дніпропетровська – на **142,4 тис. грн**) та у зв'язку з їх вибуттям (Рівненська область – на **127 тис. грн** (житло для учасника АТО Друз. придбано за рахунок субвенцій, асигнування спрямовані 22.07.2015)). Разом з тим Службою АТО **не було вжито достатніх заходів щодо коригування** затверджених понад потребу показників кошторисів окремим розпорядникам коштів нижчого рівня.

Впродовж 2016 року за **сімома розподілами** з 14.03.2016 по 17.12.2016 за **єдиним алгоритмом розрахунку сум видатків** між 17 регіонами для 56 учасників АТО розподілено **45253,8 тис. грн**, або 70,8 відс. бюджетних призначень і 100 відс. уточнених сум видатків, зосереджених у кошторисі Служби АТО.

При цьому у 2016 році, на відміну від 2015, при визначенні розміру видатків на придбання житла учасникам АТО **норма загальної площі житла**²⁴ була **зменшена** на площу **приватизованого житла**, відомості щодо якої надавалися Службі АТО ОДА та Київською міською держадміністрацією, але

²⁴ 21 кв. м на одну особу і додатково 10,5 кв. м на сім'ю, до 50 кв. м – одиноким особам.

не були підтверджені документально. Вартість 1 кв. м житла визначалася за **ринковою вартістю** шляхом моніторингу цін у регіонах. Водночас невитребування Службою АТО підтверджень щодо наявності приватизованого житла унеможливило проведення перевірки правильності розрахунку належної учаснику АТО площі житла.

Аудит засвідчив, що у **2016 році** із **17** розпорядників коштів нижчого рівня останнім до виконання бюджетної програми залучено департамент охорони здоров'я та соціального захисту населення **Одеської ОДА** (розподіл від 02.11.2016), кошторис і план асигнувань якому затверджено Мінсоцполітики 07.11.2016 на суму 858 тис. гривень. Невключення Службою АТО до розподілу наданих вперше пропозицій цього департаменту (04.03.2016), які передбачали придбання житла для учасника АТО Л. загальною площею 50 кв. м, пов'язано з високою ринковою вартістю 1 кв. м житла – 25,5 тис. гривень.

Разом з тим мали місце випадки затвердження за результатами розподілу розпорядникам коштів нижчого рівня завищених кошторисних призначень на 2016 рік, зокрема, внаслідок завищення ними планової вартості житла. Так, Тернопільській ОДА 22.04.2016 за її запитом розподілено 792 тис. грн для забезпечення житлом учасника АТО Ков., проте фактично цих коштів вистачило на придбання житла двом учасникам АТО (Ков. вартістю 208,1 тис. грн, Кар. – 329,8 тис. грн), решту перерозподілено у грудні 2016 року.

У той же час **несвоєчасне коригування** затверджених понад потребу кошторисних призначень за КПКВК 2505140 окремим розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня не дозволило **збільшити обсяги видатків**, перерозподілених Кабінетом Міністрів України на інші соціальні бюджетні програми, головним розпорядником яких є Мінсоцполітики, та підвищити ефективність їх виконання.

Аудит засвідчив, що у **2015 році проведення розподілів** видатків між розпорядниками коштів нижчого рівня здійснювалося **лише шляхом розподілу сум призначень**, акумульованих у кошторисі Служби АТО. У 2016 році заходи Служби АТО щодо оцінки стану освоєння асигнувань до грудня 2016 року мали **поодинокий характер** (Тернопільська ОДА) і **активізувалися лише у грудні**. Так, розподіл від 07.12.2016 передбачав перерозподіл сум, акумульованих у кошторисі Служби АТО (1218,9 тис. грн), і відкличання **698,7 тис. грн асигнувань, не освоєних** департаментом з питань цивільного захисту та оборонної роботи Черкаської ОДА через вибуття учасника АТО; а розподіл від **17.12.2016** повністю здійснено за рахунок відкличання **неосвоєних асигнувань** у сумі **579,2 тис. грн** з рахунків трьох розпорядників – Тернопільської (254,1 тис. грн), Рівненської (195 тис. грн) та Волинської (130,1 тис. грн) ОДА;

✓ **паспорт** бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015 рік затверджено спільним наказом Мінсоцполітики та Мінфіну від **30.07.2015** № 791/682, на 2016 рік – від 26.02.2016 № 191/227 із **порушенням терміну**,

визначеного частиною **восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України** і пункту 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 (далі – Правила складання паспортів), що згідно з пунктом 17 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства. Це у 2015 році зумовлено **несвоєчасним затвердженням Порядку № 407**, у 2016 році – **організаційними недоліками** у роботі Мінфіну.

Довідково. Пропозиції до паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015 рік Службою АТО надіслані Мінсоцполітики листом від 05.06.2015 № 1859/01/07.4-15, на 2016 рік – від 26.01.2016 № 321/01/08.4-16, а Мінфіну листом від 27.01.2016 № 1117/0/14-16/04.

Згідно з **паспортом** бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015, 2016 роки:

- **метою** бюджетної програми визначено реалізацію державної політики із забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення та втратили функціональні можливості нижніх кінцівок; **завданнями** – у 2015 році забезпечення таких осіб житлом у прийнятих в експлуатацію новозбудованих житлових будинках (на первинному ринку) та на вторинному ринку; у 2016 році – організація закупівлі житла у таких будинках;

- **щорічно визначалися по сім однакових результативних показників**, які за змістом за **незмінної суми видатків** передбачали відповідно придбання для **140 (на 76 осіб менше, порівняно з показниками додаткової потреби на 2015 рік) та 142 учасників АТО (на дві особи більше, ніж передбачено бюджетним запитом на 2016 рік)**, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок і потребують поліпшення житлових умов, квартир (будинків) загальною площею **9004,4 кв. м і 7547,2 кв. м**, із середньою площею – **64 кв. м і 53,1 кв. м**, середньою вартістю 1 кв. м – **7,1 тис. грн** (з огляду на опосередковану вартість спорудження житла по Україні станом на 01.04.2015, затверджену наказом Мінрегіону від 06.05.2015 № 96) та **8,5 тис. грн** (за прогнозними середньорічними показниками опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, затвердженими наказом Мінрегіону від 02.10.2015 № 252), **середньою вартістю** житла в розрахунку на одну особу – **454,5 тис. грн і 450,3 тис. грн** та з повним виконанням «показника якості» – забезпечення осіб, які отримали житло, у загальній чисельності учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та перебували на квартирному обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

При цьому, незважаючи на те, що джерелом отримання інформації згідно з паспортом бюджетної програми за більшістю результативних показників є дані внутрішньогосподарського обліку, вони розраховані Службою АТО **без залучення ОДА та Київської міської держадміністрації**, необґрунтовано і в окремих випадках з певними математичними неточностями. Крім того, без надання відповідних пояснень **показник «затрат»** (обсяг ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми) **не визначався**, а **показник**

«ефективності» («середня вартість 1 кв. м житла») визначено за опосередкованою вартістю спорудження житла по Україні, а не за **ринковою вартістю**, з урахуванням якої проведено уточнений розподіл видатків між розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015 році і здійснювався їх розрахунок у 2016 році.

Зазначене свідчить про **недотримання** Мінсоцполітики та Службою АТО пунктів 5, 7 **Загальних вимог** до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 (далі – Загальні вимоги) при складанні паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015, 2016 роки. Крім того, зміни до паспорта бюджетної програми на 2015 рік у зв'язку із зменшенням обсягу видатків **не внесено**, чим не дотримано **пункту 10 Правил** складання паспортів, а зміни на 2016 рік Службою АТО надіслані Мінсоцполітики листом від 16.11.2016 № 543/02/04.4-16 (результативні показники визначено з урахуванням проведених видатків на дату формування пропозицій).

Показники виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140 за 2015–2016 роки (КЕКВ 3240 «Капітальні трансферти населенню») наведено у таблиці.

Таблиця

**Показники виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140 за 2015–2016 роки
(КЕКВ 3240 «Капітальні трансферти населенню»)**

тис. грн

Показники	Затверджено на рік		Спрямовано асигнувань /надійшло коштів	Відсоток забезпечення коштами	Касові видатки	Фактичні видатки	Повернено до бюджету/ залишок
	початково	уточнено					
2015 рік							
загальний фонд	63949	32573,2	32541,2	99,9	29265,9	29265,9	3275,3
спеціальний фонд*		1925,4	1813,7	94,4	1813,7	1813,7	0
2016 рік							
загальний фонд	63949	45253,8	45253,8	100	40744,9**	x	4508,9
спеціальний фонд*		2271,5	2245,3	98,9	2245,3**	x	0

* не враховують кошти місцевих бюджетів.

** дані ДКСУ станом на 16.01.2017 «Місячний звіт про виконання ДБУ за видатками за КПК станом на 01.01.2017», а фактичні дані відсутні.

Аналіз даних, наведених в таблиці, засвідчив, що **видатки** на придбання житла для учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та потребували поліпшення житлових умов за рахунок:

✓ коштів **загального фонду** державного бюджету у **2015 році** були забезпечені бюджетними асигнуваннями на 99,9 відс., розпорядникам коштів нижчого рівня з 22.07.2015 по 21.12.2015 спрямовано **32541,2 тис. грн**, у **2016 році** – на 100 відс., з 18.03.2016 по 19.12.2016 – 45253,8 тис. гривень.

Крім того, по Харківській ОДА до загального фонду державного бюджету надійшло 41,4 тис. грн – кошти від учасника АТО Кр. як співфінансування вартості житла;

✓ надходжень до спеціального фонду державного бюджету (кошти для співфінансування придбання житла), джерелом яких були власні надходження бюджетних установ, у **2015 році** становили **1813,7 тис. грн**, або 94,2 відс. кошторисних призначень (Львівська, Житомирська та Черкаська області), у **2016 році** – **2245,3 тис. грн** (серед яких Івано-Франківська, Хмельницька, Львівська та Київська області). Крім того, для співфінансування житла залучалися кошти місцевих бюджетів: у 2015 році Вінницька (одна особа на суму 58,6 тис. грн) і Львівська (три особи на 824,7 тис. грн) ОДА, за 2016 рік на дату подання проекту Звіту дані з цього питання відсутні;

✓ загального обсягу **касових і фактичних видатків** за рахунок коштів державного бюджету у 2015 році становили **31079,6 тис. грн** (загальний фонд – 29265,9 тис. грн, спеціальний – 1813,7 тис. грн), у 2016 році – 42990,2 тис. грн (40744,9 тис. грн та 2245,3 тис. грн відповідно).

Дебіторська і кредиторська заборгованість на кінець 2015, 2016²⁵ років відсутня. Проте аудитом встановлено випадки перенесення окремими розпорядниками коштів нижчого рівня операцій з придбання житла з 2015 року на 2016 рік у зв'язку із закінченням бюджетного року (учасники АТО К. (Хмельницька ОДА) на обліку з 27.08.2015 та Шв. (Чернігівська ОДА) на обліку з 05.11.2015 в УМВС України в Чернігівській області, кошти на придбання житла яким виділені у 2016 році.

Аналіз стану освоєння розпорядниками коштів нижчого рівня виділених асигнувань засвідчив непоодинокі випадки:

✓ **зволікання з їх використанням.** Так, освоєння ними асигнувань у **2015 році** розпочато з **вересня**, у **2016 році** – з **травня**, або більш як через **два місяці** з дати їх отримання. В цілому на їх реєстраційних рахунках на кінець:

- **липня–серпня** 2015 року залишалися невикористаними **100 відс.** отриманих асигнувань, вересня – **84,4 відс.**, жовтня – **76,8 відс.**, листопада – **72 відс.**, а **69,2 відс.** загального обсягу касових видатків здійснено у **грудні**;

- **березня–квітня** 2016 року – **100 відс.** отриманих асигнувань відповідно, II кварталу – **91,6 відс.**, III кварталу – **81,1 відс.**, жовтня – **65,4 відс.**, листопада – **64,3 відс.**, а частка видатків грудня становить **61,4 відс.**;

✓ **довготривалого акумулювання** в окремих випадках до **двох-п'яти місяців** після завершення операцій з **придбання житла** учасникам АТО або отримання інформації щодо відсутності у них підстав для його отримання, зокрема:

- у **2015 році** Дніпропетровською ОДА станом на 13.11.2015 не використано 247,4 тис. грн, спрямованих їй у липні і вересні асигнувань, Рівненською ОДА – станом на 23.11.2015 – 183 тис. грн (22.07.2015). При цьому Житомирською ОДА не використані 373,2 тис. грн асигнувань, які були спрямовані їй **22.07.2015** на придбання житла для учасника АТО Стор., знятого

²⁵ За оперативними даними.

з обліку з **25.09.2015** у зв'язку із встановленням факту наявності в нього житла, Полтавською ОДА – 322,7 тис. грн для Сол., який, як з'ясовано, не брав безпосередню участь в АТО, Київською ОДА – 803,7 тис. грн, спрямованих у липні – листопаді для Тар., які в кінці року повернені до бюджету, оскільки останньому придбано житло в м. Ірпені за рахунок КПКВК 2511120;

- у **2016 році** понад вісім місяців не використовувалися кошти у сумі 2509 тис. грн, розподілені 14.03.2016 трьома ОДА (Київською – 720 тис. грн, Львівською – 1064 тис. грн, Черкаською – 725 тис. грн); понад шість місяців – Волинською ОДА (154,8 тис. грн), понад п'ять – Івано-Франківською ОДА (43,4 тис. грн) та Харківською ОДА (84 тис. гривень).

Як наслідок, у **кінці 2015 року невикористані** асигнування в сумі **3275,3 тис. грн**, або **10 відс.** отриманих сум, повернені до бюджету, з них здебільшого з рахунків **10** розпорядників коштів нижчого рівня (зокрема, у Київській ОДА – **941,3 тис. грн**, або 64,8 відс. отриманих сум, Харківській – 573,3 тис. грн, або 41,4 відс., а Полтавською ОДА 322,7 тис. грн взагалі не освоювалися).

За оперативними даними ДКСУ, станом на 31.12.2016 **залишок невикористаних асигнувань** становив **4508,9 тис. грн**, або **9,96 відс.** отриманих сум, які обліковувалися на рахунках **12** розпорядників коштів нижчого рівня, з них здебільшого у Київській ОДА – **1983,5 тис. грн**, або 28,8 відс. отриманих сум, Хмельницькій – 482,7 тис. грн, або 32,7 відс., Департаменті – 526,5 тис. грн, або 7,8 відс., а Черкаською ОДА кошти у сумі **751,3 тис. грн** взагалі не освоювалися.

Причинами зазначеного були як завищення кошторисних призначень окремим розпорядникам коштів нижчого рівня, несвоєчасне проведення Службою АТО коригування їх показників та перерозподіл вже виділених асигнувань, так і неналежна організація розпорядниками коштів нижчого рівня роботи з придбання житла за наявності спрямованих на цю мету бюджетних асигнувань. Водночас аудит засвідчив, що рівень контролю Служби АТО за станом використання бюджетних коштів розпорядниками коштів нижчого рівня був достатнім, але через відсутність важелів впливу **на них малоефективним**.

Аналіз **результативних показників**, наведених у звіті про виконання бюджетної програми за КПКВК 2505140 за 2015 рік, свідчить, що невнесення змін у зв'язку із зменшенням обсягу видатків за програмою зумовило **значне відхилення фактичних даних від планових** за показниками «затрат» і «продукту» – забезпечено та придбано житло для **48 осіб**, або на 92 особи менше плану, загальною площею **2641,3 кв. м**, або на 6363,1 кв. м менше відповідно, а «показники ефективності» погіршилися: середня вартість однієї придбаної квартири (будинку) становила 609,7 тис. грн, або на 155,2 тис. грн більше планової, а 1 кв. м – 11,1 тис. грн, або на 4 тис. грн відповідно.

При цьому аудитом встановлено, що дані звіту про виконання результативних показників не відповідали даним, отриманим від ОДА під час аудиту, що **не узгоджується із пунктом 6** розділу III «Вимоги до складання звіту про виконання паспорта бюджетної програми» **Правил** складання

паспортів, і відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства. Так, фактична загальна площа придбаного житла на **2,19 кв. м більше**, ніж відображено у звіті, така розбіжність встановлена щодо **шести** розпорядників коштів нижчого рівня (8 квартир), що вплинуло на достовірність показників «ефективності».

Таким чином, затверджені на 2015–2016 роки обсяги бюджетних призначень за КПКВК 2505140 ґрунтувалися на недостовірних даних щодо чисельності учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, та перебували на квартирному обліку для поліпшення житлових умов і вартості придбання житла для них, наданих Мінфіну Мінсоцполітики у 2015 році, а у 2016 році Мінсоцполітики за пропозиціями Служби АТО. Це спричинило значне завищення бюджетних призначень за загальним фондом, внаслідок чого у 2015 році за цією бюджетною програмою використано 29,3 млн грн, або 45,9 відс. їх загального обсягу, у 2016 році 40,8 млн грн, або 63,8 відсотка. Водночас перерозподіли на інші бюджетні програми у зв'язку з неможливістю освоєння через організаційні недоліки частково проведені лише наприкінці 2015–2016 років. Разом з тим Мінсоцполітики і Служба АТО у 2015–2016 роках не забезпечили належного розподілу асигнувань за КПКВК 2505140 між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня, а останні за відсутності дієвих важелів впливу на них ефективного управління спрямованими їм асигнуваннями. Як наслідок, кошторисні призначення окремих розпорядників коштів нижчого рівня були завищені, а виділені асигнування освоювалися із запізненням до п'яти-восьми місяців, що призвело до їх неефективного використання і повернення наприкінці 2015–2016 років до бюджету 3275,3 тис. грн та 4508,9 тис. грн асигнувань. Визначені у паспорті бюджетної програми результативні показники всупереч Загальним вимогам сформовані із значними недоліками, а відомості про їх виконання в окремих випадках не відповідають документально підтвердженим показникам.

4. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА КПКВК 2505140 ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ УЧАСНИКІВ АТО, ЯКІ ВТРАТИЛИ ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ НИЖНІХ КІНЦІВОК

Аудитом встановлено, що у 2015 році було заплановано придбати житло для 51 учасника АТО загальною площею **2716,3 кв. м**, фактично розпорядниками коштів нижчого рівня укладено договори і придбано **48 жилих приміщень** загальною площею **2643,5 кв. м** на загальну суму **32004,1 тис. грн**, з них за рахунок коштів державного бюджету – **29265,9 тис. грн**, інших джерел (власних коштів учасників АТО, місцевих бюджетів, благодійної допомоги) – **2738,2 тис. гривень**.

У комунальну власність територіальних громад станом на **01.01.2016** передано **26 із 48 квартир**, ордери на жилі приміщення видані **14 учасникам АТО**; станом на **31.12.2016** передано квартири та видано ордери

46 учасникам АТО, а інформація щодо двох осіб (Львівська ОДА) в Службі АТО відсутня.

У 2016 році²⁶ було заплановано придбати житло загальною площею **3309,4 кв. м** для **57 учасників АТО**. За оперативними даними Служби АТО, станом на 31.12.2016 розпорядниками коштів нижчого рівня укладено **договори** і придбано **53 жилі приміщення** за рахунок коштів державного бюджету у сумі 40744,9 тис. грн, у тому числі до грудня – **25 договорів** загальною вартістю 17159,44 тис. грн (з них **16852 тис. грн** кошти державного бюджету) і загальною площею 1307,6 кв. м, решта – у грудні. Станом на 01.01.2017 у комунальну власність передано лише **11** із 53 жилих приміщень, ордери на житлове приміщення видані **семи** особам.

Із загальної кількості придбаного у **2015 році** житла **17** житлових приміщень придбано **на первинному, 31 – на вторинному** ринках, у **2016 році – 16 і 13** житлових приміщень відповідно. При цьому в 7 областях (Дніпропетровська, Житомирська, Запорізька, Київська, Миколаївська, Сумська, Харківська) у 2015 році все житло придбано на вторинному ринку, а в трьох областях (Львівська за винятком одного, Рівненська, Черкаська) і м. Києві – на первинному ринку.

Аналіз укладених впродовж 2015–2016 років договорів на придбання житла для учасників АТО засвідчив, що **фактична вартість 1 кв. м** придбаного житла у 2015–2016 роках значно коливалася в розрізі регіонів та залежала від ринку продажу нерухомості (первинний, вторинний). Так, у 2015 році фактична вартість 1 кв. м житла **на вторинному ринку** коливалася **від 2,6 тис. грн** в Чернігівській області (сmt Понорниця Коропського району) до **17,7 тис. грн** в м. Житомирі; **на первинному ринку – від 8 тис. грн** у Вінницькій області (м. Ладижин) до **19,95 тис. грн** (м. Київ).

При цьому показники фактичної вартості житла у 2015 році перевищували відповідний показник опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України²⁷ від **1,1 раза** (Вінницька, Дніпропетровська та Миколаївська області) до **2,6–2,7 раза** (Житомирська, Львівська) і лише в окремих випадках були нижчими (с. Чаплине Дніпропетровської області, сmt Краснокутськ Харківської області).

У **2016 році фактична вартість 1 кв. м** житла, придбаного **на вторинному ринку**, коливалася **від 2,5 тис. грн** (с. Шпиколоси Кременецького району Тернопільської області) до **19,5 тис. грн** (м. Львів); **на первинному ринку – від 7,9 тис. грн** (м. Хмельницький – без опоряджувальних робіт) до **23,3 тис. грн** (м. Київ – з опоряджувальними роботами). При цьому вартість 1 кв. м придбаного житла для **19 учасників АТО** перевищувала заплановану (зокрема, Львівська ОДА – на **4,3 тис. грн** (при плані 12 тис. грн) і була в **1,9 раза** більше опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами

²⁶ Аналіз здійснено за 29 наданими до аудиту договорами із 53 укладених у 2016 році.

²⁷ Затверджені наказами Мінрегіону від 14.08.2015 № 194 та від 27.10.2015 № 273 (станом на 01.07.2015 і на 01.10.2015).

України²⁸, Полтавська ОДА – на **4,2 тис. грн** (при плані 13 тис. грн) і в **2,2 раза** більше, Харківська ОДА – на **4,3 тис. грн** (при плані 10 тис. грн) і в **1,8 раза** більше відповідно).

Як встановлено аудитом, за відсутності дієвих важелів впливу з боку Служби АТО **розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015–2016 роках не дотримано** в окремих випадках **вимог Порядку № 407 і Правил** при забезпеченні житлом учасників АТО за КПКВК 2505140, що призвело до **перевитрат бюджетних коштів у сумі 224,4 тис. грн** та їх використання з **порушенням законодавства у сумі 32222,6 тис. грн**, зокрема:

✓ Комісіями (робочими групами) **всупереч пункту 8 Порядку № 407 відбір житла вартістю 16064,8 тис. грн для 19 учасників АТО, з них семи особам у 2015 році, проведено не за найнижчою ціною** 1 кв. м із запропонованих пропозицій. Наприклад, у 2015 році для **трьох** учасників АТО (два – Чернігівська ОДА, один – Київська ОДА) відбір житла взагалі не проводився, для **трьох** (м. Київ) відбір житла здійснено в одного учасника торгів. У 2016 році для **чотирьох учасників АТО** (один – Чернігівська ОДА, три – м. Київ) відбір здійснено в одного учасника торгів, а для **одного** (Київська ОДА) обрана пропозиція з **найвищою вартістю** 1 кв. метра.

Крім того, через недотримання пункту 8 Порядку № 407 щодо умов співфінансування у разі перевищення нормативної площі, доплата за понаднормативну площу проведена дружиною учасника АТО Ф. безпосередньо продавцю. Як наслідок, **4,91 відс.** (4,7 кв. м) загальної площі житла належить їй на правах приватної власності. При цьому у 2016 році Миколаївською та Полтавською ОДА **відбір житла** здійснювався не за встановленою процедурою, а залежав **від побажання** учасників АТО його придбати або лише на первинному, або вторинному ринках;

✓ шістьма розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015 році, п'ятьма у 2016 році придбано **14** житлових приміщень, на які спрямовано **8387,5 тис. грн** коштів загального фонду державного бюджету, і **8** житлових приміщень на суму **5432,1 тис. грн**, відповідно, у населених пунктах, де учасники АТО не проживали і не перебували на обліку, що **не узгоджується** з абзацом другим **пункту 37 Правил**, згідно з яким жилі приміщення громадянам надаються за місцем перебування їх на квартирному обліку. Зазначене стало однією з причин затримок з передачею придбаного житла у комунальну власність територіальних громад та, відповідно, учасникам АТО.

Довідково. Причинами зазначеного, за поясненнями ОДА, були: відсутність житла у населених пунктах, в яких зареєстровані учасники АТО; врахування побажань учасників АТО щодо забезпечення умов доступності (Львівська ОДА); наближення до лікувальних закладів (Вінницька ОДА) тощо;

✓ **вісьмома** розпорядниками коштів нижчого рівня **всупереч пункту 11 Порядку № 407** придбано **без внутрішніх опоряджувальних робіт** або з їх **частковим** опорядженням **житло** у 2015 році для **шести учасників АТО** на загальну суму **5879,4 тис. грн**, з них **4978,5 тис. грн** – кошти державного

²⁸ Затверджені наказами Мінрегіону від 28.07.2016 № 236 та від 24.10.2016 № 283 (станом на 01.07.2016 та на 01.10.2016).

бюджету; у **2016 році** – **семи** учасників АТО на загальну суму **4653,6 тис. грн**, з них **4216,2 тис. грн** – кошти державного бюджету. При цьому аудитом встановлено, що окремі учасники АТО надавали письмову згоду про отримання житла без благоустрою (м. Вінниця).

Виключення з метою здешевлення вартості житла Департаментом житлового господарства та інфраструктури Львівської міської ради з технічних вимог до квартир умови про обов'язкове їх обладнання сантехнічними приладами, приладами обліку, міжкімнатними дверима та підлогою спричинило придбання у 2015 році трьох квартир загальною вартістю **3440,7 тис. грн** (з них кошти державного бюджету становлять **2616 тис. грн**) без опоряджувальних робіт та зумовило відволікання Львівською міською радою у **вересні 2016 року** з міського бюджету коштів на надання учасникам АТО одноразової матеріальної допомоги на загальну суму **510 тис. грн** (двом особам по **180 тис. грн**, одному – **150 тис. грн**) для проведення ремонтних робіт з благоустрою житла.

Водночас згідно з умовами договорів Департаментом (м. Київ) у 2015–2016 роках щорічно придбано по три квартири з опоряджувальними роботами, проте аудитом встановлено, що **оплата здійснена** за квартири без опорядження, оскільки відповідно до акта обстеження квартир, підписаного лише представниками Департаменту, опоряджувальні роботи проводяться впродовж півтора–два місяці з дати оплати. Це призвело до **відстрочення** отримання ордерів на квартири у 2015 році на **три місяці** і у 2016 році на **два і більше місяців** (на дату підготовки Звіту ордери не видані);

✓ **встановлено випадок збільшення вартості житла** після обрання пропозиції за найнижчою ціною. Так, згідно з протоколом засідання робочої групи від **16.11.2015** для учасника АТО Р. (м. Іллінці Вінницької області) обрано квартиру вартістю **465 тис. грн**, ціну якої на засіданні від **02.12.2015** збільшено до **510 тис. грн** за пропозицією продавця у зв'язку з підняттям курсу долара. При цьому аудитом встановлено, що виконком Іллінецької міської ради під час взяття на квартирний облік Р., його дружини та трьох дітей (з 16.07.2015), **не витребував** згідно з **статтею 48 Житлового кодексу** даних про наявність зареєстрованого у власності дружини майна.

Довідково. Учасник АТО Р. і його дружина були зареєстровані **10.06.2015** у гуртожитку, що належить Іллінецькому державному аграрному коледжу, за 37 днів до постановки сім'ї Р. на квартирний облік. Відомості про його попереднє місце проживання до аудиту не надані. Водночас, згідно з даними Центральної виборчої комісії (територіальний виборчий округ № 14) з виборів депутатів Іллінецької районної ради (**25.10.2015**), місцем проживання кандидата в депутати учасника АТО Р. є с. **Володимирівка** Іллінецького району Вінницької області. За результатами виборів цю особу обрано головою Тягунської сільської ради Іллінецького району, до складу якої входить с. **Володимирівка**.

У майже аналогічному випадку неможливо встановити законність перебування на обліку з **26.10.2016** у с. Новоселиця Хмельницької області учасника АТО Г., якому **Хмельницькою ОДА** придбано житло вартістю **459,4 тис. грн**, з них 338,2 тис. грн за кошти державного бюджету, через

ненадання останньою Службі АТО та Рахунковій палаті підтвердних документів;

✓ двома розпорядниками коштів нижчого рівня (Волинська, Львівська ОДА) у 2015 році та одним (Тернопільська ОДА) у 2016 році не дотримано пункту 8 Порядку № 407 щодо здійснення доплати за понаднормативну площу за рахунок коштів учасників АТО та/або інших, не заборонених законодавством, джерел. Це призвело до **перевитрат коштів державного бюджету** за розрахунками на загальну суму **224,4 тис. грн** при придбанні **трьох квартир**. Так, у 2015 році Волинською ОДА учаснику АТО Ш. придбано квартиру з перевищенням нормативної площі на **8,9 кв. м**, сума переплати **109,4 тис. грн**, Львівською ОДА – для Б. – на **6,1 кв. м**, **91,4 тис. грн**, у 2016 році Тернопільською ОДА – для Ков. – на **9,4 кв. м** у сумі **23,6 тис. грн** відповідно.

При цьому Департаментом житлового господарства та інфраструктури **Львівської міської ради** у 2015 році для трьох учасників АТО придбано квартири із понаднормативною жилою площею (для Рад. – на 1,2 кв. м, для Вишн. – на 13,7 кв. м і для Ром. – на 13 кв. м). Це призвело до відволікання із міського бюджету м. Львова **395,2 тис. грн (КТКВК 150118)**, сплачених за **27,9 кв. м** понаднормативної жилої площі;

✓ **вісім розпорядників** коштів нижчого рівня та відповідні територіальні **громади** (Волинська, Житомирська, Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська, Київська, Рівненська, Харківська ОДА) **зволікали** у термін **від двох до дев'яти місяців з передачею** придбаного житла у комунальну власність та безпосередньо учасникам АТО. Зокрема, договір з придбання житла для учасника АТО Ш. (Волинська ОДА) укладений **22.12.2015**, акт приймання-передачі житла в комунальну власність від 30.12.2015, ордер видано **03.10.2016**; для Крик. (Харківська ОДА) – **10.12.2015**, 11.05.2016 та **04.10.2016**; для Верг. (Житомирська ОДА) – **25.05.2016**, 18.07.2016 та **21.09.2016**; для Мих. (Рівненська ОДА) – **09.08.2016**, 18.11.2016 та **03.12.2016** відповідно;

✓ **трьома** виконавчими органами районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад Дніпропетровської, Київської, Рівненської областей у 2015–2016 роках **всупереч** абзацу четвертому пункту 67 Правил **приймалися рішення про видачу ордерів** на житлове приміщення до **передачі квартири** у власність територіальної громади;

✓ двома розпорядниками коштів нижчого рівня для двох учасників АТО придбано на вторинному ринку житло, **договірна вартість якого значно перевищувала ринкову вартість, визначену згідно з експертною оцінкою**, що не сприяло **ефективному витрачання бюджетних коштів**. Так, оціночна вартість двокімнатної квартири загальною площею 51,3 кв. м для учасника Р. (Вінницька ОДА) становила 295,3 тис. грн, а її придбано за 510 тис. грн, або в 1,7 раза вище; ринкова вартість однокімнатної квартири загальною площею 34,9 кв. м для учасника АТО Ф. (Вінницька ОДА) – 301,6 тис. грн, а придбано її за 455,6 тис. грн (у 1,5 раза вище). Договірна вартість однокімнатної квартири

загальною площею 44,1 кв. м, придбаної у 2016 році на первинному ринку для учасника АТО Гав. (Львівська ОДА), становила 719,9 тис. грн і в 3,5 рази перевищувала її балансову вартість.

Таким чином, розпорядниками коштів нижчого рівня не дотримано норми Порядку № 407 та житлового законодавства в частині відбору та придбання житла, що призвело до перевитрат бюджетних коштів внаслідок несплати за рахунок власних коштів учасників АТО або інших джерел вартості понаднормативної площі житла у сумі 224,4 тис. грн, з них у 2015 році 200,8 тис. грн, затування з передачею житла учасникам АТО, що спричинило використання бюджетних коштів з недотриманням законодавства у сумі 32222,6 тис. грн, з них у 2015 році 17984,3 тис. грн, у 2016 – 14238,3 тис. гривень.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством соціальної політики України як головним розпорядником бюджетних коштів та Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції як відповідальним виконавцем запровадженої з 2015 року бюджетної програми за КПКВК 2505140 «Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок», незважаючи на її соціальну значущість та повну фінансову забезпеченість, у 2015–2016 роках не забезпечено повного та належного використання фінансових ресурсів, спрямованих на виконання програми, а також ефективного управління ними. Мінсоцполітики та Служба АТО не володіли відомостями про учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та потребували забезпечення житлом, не врегулювали відповідного нормативно-правового забезпечення, а визначення розпорядниками коштів нижчого рівня структурних підрозділів ОДА і Київської міської держадміністрації за відсутності інституційного підпорядкування їх Мінсоцполітики та Службі АТО та координуючих механізмів унеможливило ефективне управління бюджетними коштами та створення дієвої системи внутрішнього контролю за їх використанням.

На 2015–2016 роки у державному бюджеті за цією бюджетною програмою затверджено 63,9 млн грн щорічних бюджетних призначень, з яких у 2015 році використано 29,3 млн грн (45,9 відс. їх загального обсягу), у 2016 році – 40,8 млн грн (63,8 відсотка). У 2015 році було заплановано забезпечити житлом 51 особу з числа учасників АТО, фактично забезпечено 48 осіб (94,1 відс.), у 2016 році із запланованих 57 осіб забезпечено 53 (93 відсотки). Проведений аналіз свідчить також про незадовільну підготовку Мінсоцполітики цієї бюджетної програми для включення її до Державного бюджету України, внаслідок чого майже половина бюджетних призначень за

цією програмою перерозподілена під час її виконання між іншими бюджетними програмами.

Аудит встановив використання за цією бюджетною програмою з порушенням законодавства **32,2 млн грн, перевитрати** бюджетних коштів на суму **224,4 тис. грн** та **неефективне управління коштами**, що спричинило повернення до бюджету наприкінці **2015 року 3,3 млн грн** асигнувань, **2016 року – 4,5 млн гривень**.

2. Чинне житлове законодавство в цілому і в частині забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, недосконале, містить недоліки та правові прогалини, що впливають на ефективність використання бюджетних коштів, виділених на цю мету, своєчасність забезпечення житлом таких осіб і стан внутрішнього контролю.

2.1. Житловим кодексом, зі змінами та доповненнями, не встановлено норми загальної площі на одну особу, що повинна застосовуватися при забезпеченні її житловим приміщенням, що спричинило низку недоліків під час планування та використання бюджетних коштів для забезпечення житлом пільгових категорій громадян, зокрема учасників АТО.

2.2. Чинне житлове законодавство не врегульовує норми щодо заборони придбання за рахунок бюджетних коштів житла за місцем реєстрації особам, які мають у приватній власності житлові приміщення в інших населених пунктах, що створює передумови для маніпулювання з придбанням житла та неефективного використання коштів.

2.3. Порядком № 407 не визначено поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок», що ускладнило процедуру віднесення учасників АТО з порушеннями функцій нижніх кінцівок до осіб, на яких поширюється дія Порядку, і створило нерівні умови для забезпечення окремих з них житлом.

2.4. Віднесення пунктом 2 Порядку № 407 до розпорядників коштів нижчого рівня ОДА, Київської міської держадміністрації (їх структурних підрозділів) без визначення їх галузевої спрямованості суперечить вимогам Порядку № 228 та спричинило залучення до виконання бюджетної програми установ, які у своїй діяльності не підпорядковані головному розпоряднику бюджетних коштів (Мінсоцполітики) і відповідальному виконавцю програми (Служба АТО) та не координуються ними, а також негативно вплинуло на стан внутрішнього контролю.

2.5. Порядком № 407 обмежено лише загальну площу житла, яке складається з однієї кімнати (однокімнатної квартири) і надається одинокій особі – учаснику АТО, що за відсутності нормативного врегулювання цього питання чинним житловим законодавством негативно вплинуло на стан забезпечення житлом учасників АТО, призвело до необґрунтованого планування видатків за КПКВК 2505140 і розподілу бюджетних коштів на цю мету, а отже – неефективного їх використання.

2.6. Пунктом 3 Порядку № 407 право на забезпечення житлом обмежено перебуванням на обліку за зареєстрованим місцем проживання, тому учасники АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок і перебували на обліку за місцем роботи (служби), втратили право на забезпечення житлом відповідно до цього Порядку.

2.7. Пунктом 6 Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО, наповнення Єдиного реєстру обмежено лише відомостями про осіб, які мають статус УБД, тоді як інформація про інших учасників АТО (інвалідів та учасників війни) акумулюється в інших відомчих базах, що унеможлиблює застосування цього реєстру для забезпечення соціального захисту всіх учасників АТО.

2.8. Пунктом 7 Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО на комісії, утворені в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах, у підпорядкуванні яких перебували військові частини, установи та заклади, у складі яких проходили службу чи працювали учасники АТО, покладено зобов'язання щодо надання Службі АТО інформації про потребу в забезпеченні житлом, санаторно-курортним лікуванням, психологічною реабілітацією тощо, якою вони не володіють, що унеможлиблює наповнення Єдиного реєстру учасників АТО.

3. Запровадження бюджетної програми за КПКВК 2505140 із середини бюджетного року, неможливість через недосконалість законодавства координації процесу використання коштів за їх призначенням і забезпечення внутрішнього контролю за діями органів, залучених до реалізації бюджетної програми, ускладнили належну організацію її виконання у 2015–2016 роках в частині забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок. Як наслідок, окремі розпорядники коштів нижчого рівня неналежно виконували покладені на них повноваження, не дотримували вимог Порядку № 407 і розпоряджень Служби АТО як відповідального виконавця цієї бюджетної програми.

3.1. Відсутність єдиної державної цільової програми з питань соціального захисту учасників АТО призводить до дублювання та запровадження нових бюджетних програм за цим напрямом. Так, для Мінсоцполітики у 2015–2016 роках затверджено **дві бюджетні програми** щодо забезпечення житлом учасників АТО та членів їх сімей за КПКВК 2505140 і за КПКВК 2511120, які з 2017 року об'єднані в одну за КПКВК 2511120.

3.2. Кабінетом Міністрів України **майже на півроку** відтерміновано затвердження порядку використання коштів за вперше запровадженою бюджетною програмою за КПКВК 2505140, що відстрочило початок її реалізації та негативно вплинуло на організацію виконання.

3.3. Окремі розпорядники коштів нижчого рівня несвоєчасно надавали або взагалі не надавали Службі АТО підтвердні документи щодо використання бюджетних коштів на придбання житла учасникам АТО, а надана інформація в окремих випадках була недостовірною, що впливало на своєчасність та

обґрунтованість прийнятих рішень. Зокрема, у 2015 році Львівською облдержадміністрацією відзвітовано про придбання для учасника АТО житла загальною площею 85 кв. м у смт Брюховичі, тоді як фактично згідно з договором придбано житло загальною площею 67,9 кв. м у селі Ременів Кам'янка-Бузького району.

3.4. Шістьма ОДА всупереч пункту 2 Порядку № 407 повноваження щодо забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, делеговані райдержадміністраціям, міським і селищним радам, що ускладнило контроль за дотриманням ними законності та ефективності при придбанні та передачі житла учасникам АТО.

3.5. Призупинення більш як на два роки функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, унеможливило перевірку органами, залученими до використання бюджетних коштів, отриманої інформації про потребу громадян у забезпеченні житлом. Відсутність інформації про потребу в забезпеченні житлом учасників АТО в Єдиному реєстрі учасників АТО ускладнює планування видатків на цю мету. Водночас зміни до Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО, ініційовані Службою АТО у квітні 2016 року (через рік з дати прийняття Мінсоцполітики відповідного наказу), на дату аудиту через зволікання окремими відомствами з їх погодження не внесені.

4. Мінфін, Мінсоцполітики, Служба АТО у 2015–2016 роках не забезпечили належного бюджетного планування за КПКВК 2505140, а розпорядники коштів нижчого рівня – ефективного управління бюджетними асигнуваннями, виділеними для забезпечення житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок. Як наслідок, обсяги потреби ґрунтувалися на недостовірних кількісних і необ'єктивних вартісних показниках і були завищені на 50 і 30 відс. відповідно, а виділені розпорядникам коштів нижчого рівня асигнування через неналежну організацію роботи із придбання житла акумулювалися на їх рахунках до восьми місяців.

4.1. Включення до проекту Державного бюджету України на 2015 рік нової бюджетної програми за КПКВК 2505140 здійснено Мінфіном на підставі наданих Мінсоцполітики завищених більш як удвічі пропозицій щодо додаткової потреби і за відсутності бюджетного запиту, що є недотриманням вимог частини третьої статті 36 Бюджетного кодексу України. Службою АТО не забезпечено включення достовірних даних до бюджетного запиту, поданого у 2016 році до Мінсоцполітики, а останнім до Мінфіну, що є недотриманням вимоги статті 35 Бюджетного кодексу України.

4.2. Мінсоцполітики та Мінфіном паспорти бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки затверджені з порушенням термінів, встановлених частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 Правил складання паспортів, що відповідно до частини першої пункту 17 статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного

законодавства. Це, зокрема, у 2015 році спричинено несвоєчасним затвердженням Порядку № 407.

4.3. Мінсоцполітики та Служба АТО не витребували відповідно до абзацу сьомого пункту 2, пункту 29 Порядку № 228 у 2015 році та пунктів 22 і 29 Порядку № 228 у 2016 році надання розпорядниками коштів нижчого рівня проектів кошторисів за КПКВК 2505140 із розрахунками, що призвело, зокрема, до затвердження окремим з них завищених кошторисних призначень на цю мету. Водночас Службою АТО не вжито достатніх заходів для їх коригування.

4.4. Перерозподіл **31,4 млн грн і 18,7 млн грн** призначень за КПКВК 2505140, проведений Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій Мінсоцполітики наприкінці 2015–2016 років, був запізнілий, внаслідок чого не досягнуто ефективності використання бюджетних коштів за іншими напрямками.

4.5. Малоефективний, через відсутність важелів впливу, контроль Служби АТО за використанням бюджетних коштів їх розпорядниками нижчого рівня та спрямування асигнувань до відбору житла призвели до постійного накопичення на реєстраційних рахунках останніх значних їх обсягів. Зокрема, на кінець вересня 2015 року було не використано 84,4 відс. отриманих асигнувань, жовтня – 76,8 відс., листопада – 72 відс., а 69,2 відс. загального обсягу касових видатків здійснено у грудні; березня–квітня 2016 року 100 відс., II кварталу – 91,6 відс., III кварталу – 81,1 відс., а частка видатків грудня становила 61,4 відсотка.

4.6. Результативні показники паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505140 на 2015–2016 роки всупереч Загальним вимогам сформовані із значними недоліками. Відомості про їх виконання в окремих випадках не відповідають документально підтвердженим показникам, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є **порушенням бюджетного законодавства**. Зокрема, показник «затрат» у частині обсягу ресурсів не визначався, а показник «ефективності» визначено на підставі опосередкованої вартості спорудження житла по Україні замість ринкової. Крім того, зміни до паспорта бюджетної програми на 2015 рік у зв'язку із зменшенням обсягу видатків **всупереч** пункту 10 Правил складання паспортів **не внесено**, а на 2016 рік зміни станом на 28.12.2016 перебували на розгляді у Мінсоцполітики, що не дає можливості об'єктивно оцінити ефективність виконання бюджетної програми.

5. Розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015–2016 роках не дотримано вимог Порядку № 407 і Правил при забезпеченні житлом у 2015 році 25 учасників АТО, у 2016 році – 20, що призвело до використання з порушенням законодавства 32,2 млн грн коштів державного бюджету за КПКВК 2505140 і перевитрат бюджетних коштів – 224,4 тис. гривень.

5.1. Комісіями (робочими групами), утвореними розпорядниками коштів нижчого рівня для вивчення пропозицій щодо придбання житла і визначення найнижчої вартості, **всупереч** пункту 8 Порядку № 407 відбір житла для

19 учасників АТО проведено не за найнижчою ціною 1 кв. м із запропонованих пропозицій. При цьому у 2015 році для трьох учасників АТО відбір житла взагалі не проводився, а для трьох його здійснено в одного учасника торгів. У 2016 році для чотирьох учасників АТО відбір житла здійснено в одного учасника торгів, а для одного обрана пропозиція з найвищою вартістю 1 кв. метра.

5.2. Шістьма розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015 році, п'ятьма – у 2016 році придбано **14** житлових приміщень, на що витрачено **8391 тис. грн** коштів загального фонду державного бюджету, і **8** житлових приміщень на **5432,1 тис. грн** у населених пунктах, де учасники АТО не проживали і не перебували на обліку, що не узгоджується з абзацом другим пункту **37 Правил** і стало однією з причин затримок з передачею житла в комунальну власність територіальних громад та, відповідно, учасникам АТО.

5.3. Вісьмома розпорядниками коштів нижчого рівня всупереч пункту 11 Порядку № 407 придбано без внутрішніх опоряджувальних робіт або з їх частковим опорядженням житло у 2015 році для **шести** учасників АТО на загальну суму **5879,4 тис. грн**, з яких **4978,5 тис. грн** – кошти державного бюджету; у **2016 році** – для **семи** учасників АТО на загальну суму **4653,6 тис. грн**, з яких **4216,2 тис. грн** – кошти державного бюджету. Це, як засвідчив аудит, спричинило **відволікання додаткових коштів** на виконання ремонтних робіт з місцевого бюджету м. Львова на загальну суму **510 тис. грн** для трьох учасників АТО, а також власних коштів учасників АТО. Крім того, оплата Департаментом всупереч умовам договору вартості квартир без оздоблювальних робіт призвела до відстрочення отримання трьома учасниками АТО ордерів у 2015 році на три місяці, у 2016 році три учасники АТО отримали ордери на квартири із запізненням від двох і більше місяців.

5.4. Двома розпорядниками коштів нижчого рівня у 2015 році (Волинська, Львівська ОДА) та одним у 2016 році (Тернопільська ОДА) не дотримано пункту 8 Порядку № 407 щодо здійснення доплати за понаднормативну площу за рахунок коштів учасників АТО та/або інших не заборонених законодавством джерел. Як наслідок, при придбанні трьох квартир допущено перевитрати коштів державного бюджету, за розрахунками, на загальну суму **224,4 тис. гривень**. Зокрема, в 2015 році Волинською ОДА придбано квартиру з перевищенням нормативної площі на 8,9 кв. м без витребування доплати на суму **109,4 тис. гривень**.

5.5. Вісім розпорядників коштів нижчого рівня та відповідні територіальні громади Волинської, Дніпропетровської, Запорізької, Житомирської, Кіровоградської, Київської, Рівненської, Харківської областей **зволікали** з передачею придбаного житла в комунальну власність і безпосередньо учасникам АТО (**від двох до дев'яти місяців**).

5.6. Трьома виконавчими органами районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад Дніпропетровської, Київської, Рівненської областей у 2015–2016 роках **всупереч** абзацу четвертого пункту 67 Правил приймалися

рішення про видачу ордерів на житлове приміщення до передачі квартири у власність територіальної громади.

ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами аудиту вважаємо за доцільне:

1. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок.

2. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати вжити заходів щодо:

- удосконалення норм Житлового кодексу у частині врегулювання норми загальної площі житла на одну особу, що застосовується при забезпеченні громадян житловим приміщенням; врахування при забезпеченні житлом в одному населеному пункті його наявності у приватній власності в іншому населеному пункті; постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719, що врегульовує питання використання бюджетних коштів за КПКВК 2511120, у частині визначення поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок»;

- прискорення внесення змін до Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО у частині внесення до цього реєстру відомостей про всіх учасників АТО, а не лише про УБД; визначення переліку органів, уповноважених надавати Службі АТО інформацію про потребу учасників АТО в соціальному захисті; передбачення належної відповідальності і контролю за наповненням реєстру;

- розгляду питання прийняття державної цільової програми із соціального захисту учасників АТО.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Мінсоцполітики і рекомендувати вжити заходів щодо:

- подання на розгляд Кабінету Міністрів України у зв'язку з об'єднанням бюджетних програм пропозицій щодо удосконалення норм постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719, яка врегульовує питання використання бюджетних коштів за КПКВК 2511120, у частині визначення поняття «втрата функціональних можливостей нижніх кінцівок»;

- розгляду питання удосконалення норм Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО в частині внесення до цього реєстру відомостей про всіх учасників АТО, а не лише про УБД; визначення переліку органів, уповноважених надавати Службі АТО інформацію про потребу учасників АТО в соціальному захисті; передбачення належної відповідальності і контролю за наповненням реєстру;

- посилення відповідальності учасників виконання бюджетної програми за КПКВК 2511120;

- удосконалення системи внутрішнього контролю на всіх рівнях за забезпеченням учасників АТО та членів їх сімей житлом;

- усунення виявлених порушень і недоліків та подальшого їх запобігання.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Службі АТО і рекомендувати вжити заходів щодо:

- подання на розгляд Мінсоцполітики пропозицій щодо удосконалення норм Порядку ведення Єдиного реєстру учасників АТО в частині внесення до цього реєстру відомостей про всіх учасників АТО, а не лише про УБД; визначення переліку органів, уповноважених надавати Службі АТО інформацію про потребу учасників АТО в соціальному захисті; передбачення належної відповідальності і контролю за наповненням реєстру;

- усунення виявлених порушень і недоліків та подальшого їх запобігання.

Додаток на 1 арк.

Член Рахункової палати

В.І. Невідомий

*Організаційна схема забезпечення
житлом учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх
кінцівок, за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2505140*

